LA DIVERSITAT AFECTIVA SEXUAL, IDENTITAT i EXPRESSIÓ DE GÈNERES, EN LA PRODUCCIÓ I TRANSMISSIÓ DELS TEXTOS, FINS A LES BIBLIOTEQUES ACTUALS: Bibliografia i recursos web.

Correccions i ampliacions a: biblioteca@lambdavalencia.org (Jordi Moragues Penella. 2018)

Aquesta selecció bibliogràfica (en construcció) pretén facilitar ferramentes culturals amb articles, tesis i llibres a text complet d'accés obert, o amb el resum de l'exemplar que es pot trobar en alguna de les biblioteques de la ciutat de València, a més de documentals i altres recursos per a conèixer millor la història. Una història que no ha sigut possible escriure de forma rigorosa fins fa poques dècades.

MOTIVACIÓ:

Malgrat algunes millores legals recents, hem heretat una manca de cultura en relació als drets fonamentals, que actualment anomenem DRETS HUMANS i que al llarg de la història s'han interpretat i defensat de moltes maneres, sense resultats definitius, des del rei persa Cir II el Gran, que va prohibir l'esclavitud i va decretar la llibertat de culte en un cilindre d'escriptura cuneïforme al s. VI a.C.

En gran part som el que llegim, directa i indirectament. Les vivències de cada època ens fan creure que evolucionem a millor o pitjor en segons quins aspectes de les nostres vides. Però malgrat l'evolució tecnològica, hi ha sentiments afectius i formes d'entendre el nostre cos que també han canviat en les formes, però no tant en el fons. Per tant, cal analitzar els temps no viscuts, amb tots els punts de vista, per entendre millor perquè tenim els comportaments que es donen en l'actualitat.

Millorar com a persones ja depén de cadascú i del necessari debat social, tan freqüentment interromput i censurat al llarg de la història i del present.

L'origen del menyspreu cap a la dona i les relacions sexuals no reproductives, no deixa de ser una creença constant en la història de les societats patriarcals androcèntriques, que reapareix actualment en alguns països. I en altres, no ha deixat d'oposar-se a l'educació lliure emocional per a prevenir les violències sexistes. Cal recuperar la tradició de resistències per aprendre de la història.

Agrair especialment les classes magistrals, les seues reflexions crítiques i la bibliografia oferida per la professora Mª Luz Mandingorra Llavata, titular de Ciències i Tècniques Historiogràfiques (Paleografia i Diplomàtica), adscrita al Departament de Història de l'Antiguitat i de la Cultura escrita, en la Universitat de València.

MÈTODE:

Selecció feta en les biblioteques: B. Lambda, B. de la Dona, XLPV, amb consulta lliure i préstec quan ja tens el carnet i les B. de la UV amb consulta lliure i préstec també per a altres edats amb el carnet d'amic de la Universitat de València, (per a més informació, pots fer clic ací). També en la B. Valenciana i ARV.

També en bases de dades acadèmiques d'accés obert com: Raco, Dialnet, Hispana, Teseo o G. acadèmic, amb articles, llibres i tesi a text complet o amb el resum, documentals i altres recursos web amb llicència lliure per a consultar i investigar sempre que se cite correctament.

Exemple d'estil de citació bibliogràfica en castellà, català i anglés:
-COGNOM, Nom de l'autoria principal. ***El títol***. Lloc: Editorial, any. (més info)

SUMARI:

Conceptes introductoris.
1- Exemples de diversitat afectiva en l'antiguitat.
2- El concepte teològic del "pecat", jurídic de "penitència" i científic de "patologia".
2.1- Del "pecat" a la "penitència". (S. XI)
2.2- Del "pecat" a la "patologia". (S. XIX)
2.3- Despatologització = Despenalització. (S. XX)
3- Realitats LGTBIQ en les biblioteques. (S. XXI)

CONCEPTES INTRODUCTORIS:

Abans d'analitzar la història dels textos i la seua influència, cal conèixer la història de les paraules.

Etimològica (sense contar insults, perquè no ofèn qui vol, sinó qui pot):
Cultura prehel·lènica: tríbada (amor entre dones).
Roma: *kinaidos* o *cinaedus* (home efeminat).
S. IV "nefando" (contra natura, perquè ofen a Déu) Sant Agustí (354-430).
S. XI sodomia perfecta S. Pere Damià (1007-1072) autor del "Liber Gomorrhianus".
S. XIX homosexualitat Karl Maria Kentbeny (1824-1882).
S. XIX heterosexualitat Richard von Krafft-Ebing (1840-1902).
S. XIX safisme o lesbianisme, reapareix des de l'antiguitat en l'edat moderna.
S. XIX homofilia, terme creat per Karl-Günther Heimsoth (1899-1934)
S. XIX uranisme (terme derivat de: "EL BANQUET" de Plató).
S. XIX inversió sexual (Havelloc Ellis 1859-1939).
S. XX gai (anys 70), de la llengua anglesa = alegre, sense un únic gènere.
S. XX intersexual en lloc de: hermafrodita.
S. XX transsexualitat, transgènere.

Definicions actuals, per a realitats de sempre:

Identitat de gènere: És la identitat amb què ens identifiquem en les nostres personalitats i sentiments emocionals i racionals. (cisgènere, transsexual, transgènere...). Són els nivells hormonals químics (testosterona i estròg ens) que formen part de cadascú i com els interpretem.

Expressió de gènere: És la forma en què expressem la identitat de gènere (androgínia, transvestisme, transformisme...), fonamentat en els rols de gènere acceptats per la societat en cada lloc i època, per les formes de vestir, actuar i interactuar.

Sexe assignat en néixer: Són els òrgans sexuals, hormones i cromosomes biològics en néixer (XX = vagina i ovaris, XY = penis i testicles; intersexual = una combinació dels dos).

Orientació afectiva sexual: És l'atracció o amor sexual cap a altra persona, fonamentat en el seu sexe/gènere, en relació al propi (homosexual, bisexual, pansexual, demisexual, asexual, etc.)

PRIMERA PART: Exemples de diversitat afectiva en l'antiguitat.

En la literatura i la filosofia han existit textos des de Babilònia i les antigues polis prehel·lèniques, que en gran part no han sobreviscut al temps:

1.-Perquè el papir no es pot conservar igual que el pergamí o el paper.

2.-Canvis en els cànons de lectura al final de l'imperi Romà d'occident, que coincideix amb la institucionalització del cristianisme (s. IV i s. V). Així com la gradual pèrdua d'escoles elementals, de gramàtica i de retòrica que Roma havia heretat de la cultura d'Atenes després de conquerir-la al s. II aC. No desapareixen del tot, però l'educació elemental d'alfabetització ja no era a l'abast de la majoria de la població urbana com ho va ser del s. II aC., fins al s. II dC.

Època de canvis ideològics d'un nou cristianisme que poc té a veure amb els grups cristians antics, com el docetisme, gnosticisme, marcionisme, montanisme, cainisme o valentinisme. El cristianisme institucionalitzat a l'imperi Romà iniciat per l'emperador Constanti, va heretar de la cultura hebraica un fort sentiment contra l'amor entre persones del mateix sexe, i contra la dona, des de l'antic testament i que va durar tota l'edat mitjana i moderna (molt especialment en el judaisme, cristianisme i islam, tot i que de forma diferent segons l'època i el territori), fins a l'actualitat quan l'anomenem: censura homofòbica (entre altres tipus de censures) contra fragments de textos considerats parcialment inadequats o llibres complets cremats en distintes cultures i èpoques. Si considerem l'origen del problema en l'androcentrisme, també inclou la misògina contra els textos de dones com Marguerite Porete (beguina del s. XIII).

O rascant el text dels pergamins clàssics grecollatins. Com els textos de filosofia de Ciceró, per copiar d'amunt textos d'autors cristians de la patrística com Sant Agustí. També rascant un tractat de medicina de Galeno de Pèrgamo, per escriure d'amunt himnes cristians (article: El País). Són els palimpsestos. En part perquè era molt car fer un manuscrit en pergamí, però tampoc els convenia la difusió d'alguns textos precristians que podrien fer dubtar de la veritat absoluta dogmàtica i contrària al pensament que busca la demostració d'una afirmació.

També era freqüent que alguns copistes de l'alta edat mitjana s'equivocaren al copiar, perquè no sabien llegir ni escriure, sinó només copiar. Però també hi havien copistes alfabetitzats que en alguns casos manipularen els textos originals per fer una interpretació cristiana en les traduccions i també retallant els fragments que no convenien al seu dogmatisme i reduir els debats intel·lectuals entre els quals sí que podien llegir textos grecollatins (una minoria, però influent: els humanistes), com va ocórrer amb "El banquet" de Plató, fins que al segle XIX, a partir de testimonis trobats per filòlegs varen establir una versió del text més fidel del que seria la intenció de Plató.

La segona pitjor època de tota la història, després del nazisme, va ser l'edat moderna, perquè les institucions més poderoses (el Vaticà i aquelles monarquies autoritàries que intentaven imposar-se als senyors feudals), volien controlar i

dominar els canvis culturals que va aconseguir la invenció de la impremta des del segle XV amb el pas del temps (no de forma immediata). Per mitjà de la prohibició d'autors catòlics com Dante, Boccaccio, entre altres autors per denunciar la hipocresia del clergat respecte a la sexualitat, inclosos a l'ÍNDEX LIBRORUM PROHIBITORUM, o amagats a la biblioteca secreta del Vaticà. I per a què parlar sobre autors no catòlics que escrigueren llibres com "Les mil i una nits", o "Els contes de Canterbury". Al mateix temps volien defensar un concepte de "virilitat", diferent a les polis prehelèniques, respecte a l'orientació sexual (encara que no respecte a la identitat i expressió de gènere, que ha existit sempre, tot i que de forma reprimida).

Dels qui si podem llegir una part de la seua obra, destaquen: Safo de Mitilene, Plató, Plutarc, i romans com Virgili, Ovidi, Petroni, Marcial, etc. Tot i que en altres cultures també podem trobar molts exemples de textos i gravats homoeròtics en Al-Àndalus (Ibn Hazm), Pèrsia (Abu Nuwàs) (Omar Khayyam) (Muhammad bin Dawud al Zahiri) (Reza Abbasi), mamelucs egipcis (Muhammad al-Nawadji) (Al-Safadí), otomans, (amb una ciència mèdica, astronomia i filosofia més avançada que en Europa), o que xinesos, japonesos, hindús, anteriors al colonialisme europeu del segle XIX, a més dels estudis antropològics sobre algunes cultures africanes, polinèsies i precolombines, tot i no tindre escriptura alfabètica pròpia.

Un fet molt poc conegut va ser l'adelfopoiesi, gràcies a l'historiador John Boswell als anys 80.

La historiografia actual es caracteritza per oferir discussions que ens permeten evolucionar, sense una meta final, ni dogmes, ni pensament únic: https://ca.wikipedia.org/wiki/Historiografia

Però fins fa poques dècades no era possible construir una historiografia més completa sobre la sexualitat, ni sobre molts altres temes.

La història dels textos ens permet oferir fonts originals per a construir una historiografia més científica que dogmàtica. Els poemes, els relats, els textos jurídics, la filosofia, la teologia, les arts escèniques (teatre, òpera...), les ciències, la pedagogia, etc., ens permeten molts punts de vista enriquidors per millorar la comprensió.

La il·lustració i les revolucions liberals afavoreixen que es poguera col·leccionar una gran biblioteca a Berlín als anys de la República de Weimar, a l'Institut per a la Ciència Sexual iniciat per Magnus Hirschfeld que va aconseguir la despenalització de la diversitat sexual amb l'abolició de l'article 175, però la biblioteca fou atacada i cremada per les joventuts hitlerianes després que un sector del catòlic "Zentrum" (Partit de Centre-Dreta), trenquen el pacte amb els socialdemòcrates de l'SPD, per escollir els nacionalsocialistes com a socis de govern, nomenant a Hitler com a Canceller d'Alemanya i a Hermann Goering com a ministre de la policia (1933), que varen recuperar l'article 175 de codi penal Alemany (heretat del prussià en 1872) contra l'homosexualitat i les realitats trans. La idealització de la virilitat va arribar fins al triangle rosa. I ja no va ser fins després de

la revolta contra la policia de Nova York (28 de juny de 1969), quan es va tornar a estendre amb més eficàcia la pèrdua de por a escriure obertament en positiu: articles de premsa, investigacions acadèmiques, biografies, narrativa, obres de teatre, guions cinematogràfics, etc. Sense oblidar a les individualitats anteriors com Havelock Ellis, Emma Goldman, Alfred Kinsey, Evelyn Hooker, etc.

Conéixer amb més detall la història i establir debats sobre aquests temes, ens ajuda a entendre millor tots els comportaments humans. Els que afavoreixen la convivència amb el respecte necessari i aquells que no, com les fòbies que actualment encara són presents als 72 països on els codis penals castiguen amb presó (7 dels quals inclouen la pena de mort) contra la diversitat afectiva sexual i la identitat i expressió de gènere. O els sectors més dogmàtics quan impedeixen que aquests llibres puguen entrar en les biblioteques d'escoles de l'estat Espanyol i d'altres estats cristians on la violència LGTBIfòbica va augmentant de forma dogmàtica.

Aquesta només és una proposta de resum bibliogràfic en constant construcció, i les conclusions són de cadascú: Individuals.

Però la possibilitat de raonar, discutir, contrastar opinions i referències bibliogràfiques, i per tant de transformació: és una qüestió social: Col·lectiva.

La necessitat d'estendre els drets fonamentals individuals per damunt dels estats i els fanatismes (deistes o no) propis de l'androcentrisme, ha sigut una constant interrompuda històricament (poc coneguda) des de l'escriptura en papir de la constitució del rei Soló d'Atenes (594 aC.); o el cilindre en escriptura cuneïforme del rei Cir II el Gran de Pèrsia (539 aC.) que va prohibir l'esclavitud i defensar la llibertat de culte; o l'intent de "iusnaturalisme" o "Dret Natural" en la república de Roma; o de la "Gran Carta" dels drets en Anglaterra 1215, fins a la "British Bill of Rights" de 1689; o la Declaració de Drets de Virgínia 1776, la Convenció de Filadèlfia 1787 i la "Carta dels Drets dels EE.UU." 1791 per garantir els drets de ciutadania i limitar els poders del govern del EE.UU.; o la Declaració dels Drets de l'Home i del Ciutadà 1789 i la Declaració dels Drets de la Dona i la Ciutadana 1791 d'Olympe de Gouges, durant la Revolució Francesa; o la Declaració Universal dels Drets Humans de 1948 proposada per Eleanor Roosevelt a les Nacions Unides, o els drets sexuals, o la declaració de Principis de Yogyakarta 2007 en relació a l'orientació sexual i identitat i expressió de gènere, fins als actuals col·lectius LGTBI en Uganda, Rússia, Hondures, Brasil, Iran, Turquia, Egipte, etc., o la nostra defensa dels llibres sobre educació afectiva sexual en la diversitat, a totes les biblioteques, començant per les escolars, enfront de l'actitud de censura de la Conferència Episcopal heretada del "*muy católico reino de las Españas*" i els seus "Índex Librorum Prohibitorum et Expurgatorum", o la censura virtual a internet.

Per això, cal aprendre a aprendre la història, amb la intenció crítica de cercar discussió (encara prohibida o desprestigiada en molts llocs), per intentar millorar la convivència i no confondre l'amor amb la possessivitat, evitant les violències que caracteritzen els models patriarcals. Perquè la veritat no és absoluta.

Abans d'analitzar la història dels llibres, cal fer una introducció a la història de les paraules i també de les seues diferents interpretacions.

P.e.: La paraula "homosexualitat" (a l'igual que la paraula heterosexualitat) es varen construir en 1869 per argumentar la despenalització de l'article 175, del codi penal Prussià. Tot i no tindre molt d'èxit immediat.

La diferenciació entre "gènere" i "sexe", va començar en la segona meitat del segle XX, gràcies a els corrents de pensament feminista.

Al llarg de la història i en cada cultura establerta socialment, algunes paraules i els seus significats canvien al mateix temps que les formes d'entendre la vida i les relacions humanes. Per això cal evitar judicis extemporanis. Analitzant els fets sense mitificacions, ni generalitzacions. Conéixer millor les causes i les conseqüències per entendre millor el present, en cada lloc de la geografia.

I tot plegat sense negar com tant els sentiments d'afecte sincers, com la por exacerbada per les creences dogmàtiques, la idealització de la virilitat i la doble moral (orígens del que actualment anomenem odi misogin i LGTBIfòbic, però també de l'esclavisme, racisme, odis inter-religiosos, inter-ètnics, etc.)... han sigut una constant històrica arreu del món, que no ha desaparegut, ni desapareixerà allà on siga difícil trobar un cànon bibliogràfic prou ample per a contrastar totes les afirmacions o com a mínim les més importants.

-Breu retrospectiva: https://es.wikipedia.org/wiki/Historia_LGBT
-Dues conferències sobre història de: Leopold Estapé i de: Mario Gatti

BIBLIOGRAFIA SOBRE L'EDAT ANTIGA

MESOPOTÀMIA

-Gilgamesh (més info).

-Codi d'Hammurabi (1700 a. C.) Sobre les sacerdotesses "*salzikrum":*

-MARTIN-CANO ABREU, Francisca. ***Mesopotamia. Actividades de diferentes Sacerdotisas, representantes de Diosas, a las que personificaban. Recorrido por diferentes sociedades de principios de la época histórica****. 2009. Resumen: Damos información de multitud de Sacerdotisas de principios de época histórica, de diferentes regiones, en donde gobernaban y dictaban Oráculos, y de las ceremonias que celebraban para invocar a la Divina Madre que personificaban, acompañados de dibujos y fotos. Incluye bibliografía. Disponible en:* http://galeon.com/martin-cano/sacerdotisas2.htm (podem trobar més artícles seus en DIALNET: https://dialnet.unirioja.es/servlet/autor?codigo=327302

EGIPTE
-CASTILLEJO OSUNA, Andrés. ***Akhenaton, el reformador homosexual.*** Valencia : Lepsius, D.L. 1995 Disponible en B. Valenciana.

-Vídeo sobre l'homosexualitat a l'antic Egipte
https://www.youtube.com/watch?v=-MRgIxlLJnY

-Altres articles:
https://es.wikipedia.org/wiki/Akenat%C3%B3n#Matrimonios
http://minimosymaximos.blogspot.com.es/2012/08/homosexualidad-en-el-antiguo-egipto-de.html
http://www.egipto.com/nefera/akhenaton.html
http://leopoldest.blogspot.com.es/2011/03/la-ambigua-sexualidad-del-faraon.html
http://leopoldestape.blogspot.com.es/2014/07/la-ambigua-sexualidad-del-faraon.html
http://leopoldest.blogspot.com.es/2013/08/seth-y-horus-la-vision-de-la.html
http://www.orbitagay.com/la-homosexualidad-en-los-tesoros-del-antiguo-egipto/
https://historiagay.portalgay.org/p/homosexualidad-egipto-antiguo.html
http://historsex.blogspot.com.es/2015/10/orgias-en-el-antiguo-egipto.html

POLIS PRE HEL·LÈNIQUES
Safo de Mitilene (illa de Lesbos):

-MARTOS MONTIEL, Juan Francisco. ***Desde Lesbos con amor: homosexualidad femenina en la antigüedad****.* Madrid: Ed. Clásicas, 1996. (resum)

-SILVESTRI, Leonor. Conferència sobre literatura antiga i Safo de Lesbos. 2016: https://www.youtube.com/watch?v=z0clQT1gd5Q

-MOUNTFORD, Margaret. Documental sobre els papiros de Safo. BBC (anglès). 2015: https://www.youtube.com/watch?v=JBU3KrT1WBQ&t=228s

-GALIANO, Manuel F. ***El descubrimiento del amor en Grecia***. Madrid: Coloquio, 1985. (p.5 Safo y el amor sáfico; p. 55 El amor dorio; p.101 El eros pedagógico en Platón; p. 149 Hombre y mujer en la poesía y la vida griegas; p. 177 El amor en Eurípides; p. 201 El amor helenístico).

-CANTARELLA, Eva. ***Según natura. La bisexualidad en el mundo antiguo. Madrid: Akal, 1991.*** **(**resum**)**

LA ILIADA (AQUIL·LES i PATROCLE)
-GÓMEZ IGLESIAS, María R. ***El logos enamorado: homosexualidad y filosofía en la Grecia antigua.*** Madrid: Evohé, 2012. (resum) p. 152

PLATÓ

-PLATÓ. ***El banquet***. (text complet) Edit. Gredos, vol. III, p.72

-GÓMEZ IGLESIAS, María R. ***El logos enamorado: homosexualidad y filosofía en la Grecia antigua.*** Madrid: Evohé, 2012. (resum) p. 223-346

La tradició escrita de Plató fins al renaixement italià, s. XV, és molt diferent a la tradició escrita posterior a la Guerra d'independència de Grècia i el desenvolupament científic del s. XIX que dona als filòlegs un altre punt de vista no dogmàtic i més rigorós. Per al cas de Plató com d'altres escriptors/es, cal analitzar la transmissió de textos en les distintes èpoques en la B. Joan Reglà de Humanitats:

-REYNOLDS, Leighton D. ***Copistas y filólogos : las vías de transmisión de las literaturas griega y latina / Leigthon D. Reynolds, Nigel G. Wilson ; prólogo de David Hernández de la Fuente ; traducción de Manuel Sánchez Mariana.*** Madrid : Gredos, 2013

-FICINO, Marsilio, 1433-1499. ***De Amore: comentarios a "El banquete" de Platón***. (text complet)

-Academia Platónica Florentina fundada per Marsilio Ficino.

-LEÓN, Hebreo, n. ca. 1460 ***Diálogos de amor / León Hebreo ; traducción de David Romano ; introducción y notas de Andrés Soria Olmedo.*** Madrid : Tecnos, 1986

-SABBADINIi, R. ***Le scoperte dei codici latini e greci ne´ secoli XIV e XV***. (1905 pdf) (cercar en italià: **Platone…** 43, 44, 47, 49, 50, 51, 52, 59, 60, 62, 63, 69, 188, 193, 217, 219, 174 "il Simposio") (text complet)

Primera traducció al castellà:
-Patricio de Azcárate 1871: http://www.filosofia.org/cla/pla/azc05285.htm
-Plató, 428 o 7-348 o 7 aC ***Diálogos.*** prólogo El hechizo de la prosa, por Luis Alberto de Cuenca ; [versión nuevamente revisada de Patricio Azcárate]. Madrid : Edaf, 1982

Crítiques al BANQUET de Plató, disponibles en les B. de la U.V.:

-Plató, 428 o 7-348 o 7 aC ***El banquete.*** Edición didáctica y traducción Jordi Beltran y Rafael Ojeda**.** Madrid : Alhambra, 1986

-Plató, 428 o 7-348 o 7 aC ***El banquet ; Fedre.*** Traducció de Joan Leita ; edició a cura de Josep Montserrat i Torrents**.** Barcelona : Edicions 62, 1997

-Plató, 428 o 7-348 o 7 aC ***El banquete.*** Introducción de Carlos García Gual ; traducción y notas de Fernando García Romero. Madrid : Alianza, 2013

-Plató, 428 o 7-348 o 7 aC ***El banquete.*** Traducción del griego y notas de Luis Gil Fernández ; prólogo de Antonio Rodríguez Huescar. Buenos Aires [etc.] : Aguilar, 1954

-Plató, 428 o 7-348 o 7 aC ***El banquete.*** Edic. de Manuel Sacristán**.** Barcelona : Icaria, 1982

-Plató, 428 o 7-348 o 7 aC ***Diálogos: Fedón o De la inmortalidad del alma ; El banquete o Del amor ; Gorgias o De la retórica.*** prólogo de Luis Castro Nogueira ; [traducción de Luis Roig de Lluis] Publicació Madrid : Espasa-Calpe, 1981

-Plató, 428 o 7-348 o 7 aC ***Diálogos.*** estudio preliminar de Francisco Larroyo. México : Porrúa, 1991

-CRESPO GÜEMES, Emilio. ***El "Banquete", de Platón.*** Madrid : Síntesis, D.L. 2010

-ORTEGA Y GASSET, José, 1883-1955 **Obras completas.** Madrid : Revista de Occidente, 1963-1971 (T. IX : (1960-1962): Una interpretación de la historia universal ; Meditación de Europa ; Origen **y** epílogo de la filosofía ; La caza **y** los toros ; Pío Baroja ; Vives-Goethe ; Comentario al "Banquete" de **Platón**.) (Signatura topogràfica: HU D1.1/02340)

Altres articles sobre el BANQUET de Plató:
https://leopoldest.blogspot.com.es/2012/05/los-tres-sexos-de-platon.html
http://lapiedradesisifo.com/2005/02/03/el-banquete-de-plat%C3%B3n/
http://psilosofia.com/conceptos-el-banquete-teoria-estetica-y-del-amor-platon/
https://auladefilosofia.net/2008/10/31/platon-el-banquete/
http://www.monografias.com/trabajos14/banquete-platon/banquete-platon.shtml
http://compostela.blogspot.com.es/2015/03/el-banquete-de-platon-11-discurso-de.html
http://ww2.educarchile.cl/UserFiles/P0001/File/articles-101756_Archivo.pdf

-Adaptació al **cine** de Marco Ferreri en 1989 amb Irene Papas, completa subtitulada: https://vimeo.com/32490056

Viquipèdia:
https://es.wikipedia.org/wiki/El_banquete
https://es.wikipedia.org/wiki/Simposio_(Grecia)
https://es.wikipedia.org/wiki/Banquete_de_los_eruditos
https://es.wikipedia.org/wiki/Platonismo
https://es.wikipedia.org/wiki/Neoplatonismo

Sobre la interpretació de Plató al final de la patrística, en el pensament escolàstic:
-CORDELIA. ***El método escolástico: la enseñanza escolástica. Lectio, quaestio y disputatio***. Blog: En la caverna de matrix, 2013 (text complet)

-ESTEBAN SANTON, Alicia. ***El Banquete de Platón: Eros y la composición del discurso de Aristófanes***. Universidad Complutense de Madrid, 2009. (text complet)

-DUCE PASTOR, Elena. ***Expresando el amor: la afectividad en el mundo griego antiguo***. Universidad Autónoma de Madrid, 2016. (text complet)

-FERNÁNDEZ-GALIANO, Manuel ***El descubrimiento del amor en Grecia / [Manuel F. Galiano, José S. Lasso de la Vega, Francisco R. Adrados]*** Madrid : Coloquio, 1985. p.101

-GONZÁLEZ GONZÁLEZ, Marta. ***La censura en las traducciones de los clásicos griegos. El ejemplo de Platón y Aristófanes***. Universidad de Málaga, 2007. (text complet)

-Uranisme

-https://aristofanes.idoneos.com/307423/
https://www.youtube.com/watch?v=n20Caxr6Azw
https://www.youtube.com/watch?v=SIIuVZbm5cE
http://cadenasverticales.blogspot.com/2009/07/del-amor-ii-el-banquete-de-platon_05.html
https://www.soyhomosensual.com/cultura/aristofanes-el-mito-del-androgino/

PLUTARCO de Queronea

-Plutarc, ca. 50-ca. 120 ***El erótico : diálogo filosófico sobre Eros, o la confrontación de los amores pederástico y conyugal.*** Barcelona : PPU, 1991.

-GILABERT BARBERÀ, Pau. ***Billy Budd: de H. Melville a E. M. Forster, o la via plutarquea hacia Platón***. Universitat de Barcelona, 2005. (text complet)

-GILABERT BARBERÀ, Pau. ***Muerte en Venecia de Thomas Mann o la via plutarquea hacia Eros***. Universitat de Barcelona, 1992. (text complet)

ROMA

-PETRONI. ***El satiricó.*** (resum) (resum) (text complet)

-https://es.wikipedia.org/wiki/Lex_Scantinia

-https://leopoldest.blogspot.com/2017/02/cesar-la-mejor-esposa-de-roma.html

-**La inscripción romana sobre amor homosexual que se conserva en Valencia**http://www.viuvalencia.com/articulo/___/541891602?fbclid=IwAR3DFNZqxLinPCX6Z0M5rABt74GAawhZEnBS0MOv9Nck_iuPhYyJO_qE54w

ANTIC TESTAMENT

-BARYLKA, Ethel. ***Judaísmo en femenino***. Madrid: Nagrela, 2018.

-Esclavitud_en_la_Biblia#Esclavitud_sexual_y_conyugal

-FORCANO, Benjamín. ***Nueva ética sexual***. Madrid: Trotta, 1996.

-HELMINIAK, Daniel A. ***Lo que la BIBLIA realmente dice sobre la homosexualidad***. Madrid: Egales, 2003. (resum)

-https://leopoldest.blogspot.com/2019/01/de-como-lucio-quincio-flaminio-fue.html

SEGONA PART:
El concepte teològic del "pecat", jurídic de "penitència" i científic de "patologia".

- **2.1- Del "pecat" a la "penitència". (S. XI)**
- **2.2- Del "pecat" a la "patologia". (S. XIX)**
- **2.3- Despatologització = Despenalització. (S. XX)**

Sobre l'edat mitjana i moderna:

-JORDAN, Mark D. ***La invención de la sodomía en la teología cristiana***. Barcelona: Laertes, 2002. (resum)

-NAVARRO ESPINACH, German. **La persecución de la sodomía en Los Comentarios Reales de Inca Garcilaso de La Vega**. Universidad de Zaragoza, 2013. (text complet)

-NAVARRO ESPINACH, German. **Iconografía de la homofobia una propuesta de trabajo para secundaria. Localització:** Aula de secundaria, ISSN-e 2014-8623, ISSN 2014-8615, Nº. 10, 2014, pàg. 10-14 (cita)

-NAVARRO ESPINACH, German. **"Las imágenes de la diversidad sexual en la Edad Media."** Educación artística y diversidad sexual, Valencia: PUV (2015): 61-78. (text complet)

-NAVARRO ESPINACH, German. VILLAGRASA ELIAS, Raul. **Sodomía y abusos sexuales en los hospitales zaragozanos del Quinientos.** Universidad de Zaragoza, 2018 (text complet)

-NAVARRO ESPINACH, German. VILLANUEVA MORTE, Concepción. (2005). **Aproximación a la historia de la sexualidad medieval desde fuentes turolenses y valencianas**. V Jornadas de Estudios sobre Aragón en el umbral del siglo XXI (Ejea de los Caballeros 2002). Zaragoza, 103-121. (text complet)

-BOSWELL, John. ***Cristianismo, tolerancia social y homosexualidad: los gays en Europa occidental desde el comienzo de la era cristiana hasta el siglo XIV.*** Barcelona: Muchnik, 1993. (resum) (text complet)

-BOSWELL, John. ***Las bodas de la semejanza: uniones entre personas del mismo sexo en la Europa premoderna***. Barcelona : Muchnik, 1996. (resum)

-FEDERICI, Silvia. ***Calibán y la bruja: mujeres, cuerpo y acumulación originaria***. (PDF) Madrid: Traficantes de sueños, 2004. (text complet)

-RIERA i SANS, Jaume. ***Sodomites catalans: història i vida (segles XIII-XVIII)*.** Barcelona: Base, 2014. (resum)

-BERCO, Cristian. ***Jerarquías sexuales, estatus público: masculinidad, sodomía y sociedad en la España del Siglo de Oro***. València: Publicacions Universitat València, 2009. (resum)

-CHAMOCHO CANTUDO, Miguel Ángel. ***Sodomía*: el *crimen y pecado contra natura o historia de una intolerancia***. Madrid: Dykinson, 2012. (resum)

-RODRÍGUEZ, Rocío. ***Sodomía e Inquisición: el miedo al castigo***. Tarragona: Ushuaia Edic, 2014. (resum)

-CARRASCO, Rafael. ***Inquisición y represión sexual en Valencia: historia de los sodomitas 1565-1785***. Madrid: Laertes, 1986. (resum) (resum)

-MORENO MENGÍBAR, Andrés; VÁZQUEZ GARCÍA, Francisco; BAZÁN DÍAZ, Iñaki. ***Prostitución y control social en el País Vasco, siglos XIII-XVII***. Universidad País Vasco, 2003. (text complet)

-MORENO MENGÍBAR, Andrés; VÁZQUEZ GARCÍA, Francisco. **Poder y prostitución en Sevilla. Siglos XIV - XX.** Universidad de Sevilla, 1998. (text incomplet)
-MORENO MENGÍBAR, Andrés; VÁZQUEZ GARCÍA, Francisco. ***Sexo y razón. Una genealogía de la moral sexual en España. Siglos XVI-XX***. Madrid: Akal, 1997. (text incomplet) (índex a la pàg. 473) HU M/392/174
-MARTIN, Adrienne L. ***Sodomitas, putos, doncellos y maricotes en algunos textos de Quevedo***. Universidad de California, Davis. [La Perinola(issn: 1138-6363), 12, 2008, pp. 107-122]. (text complet)
-GRAULLERA SANZ, Vicente. ***Delito de sodomía en la Valencia del siglo XVI***. Torrent : Ajuntament de Torrent, 1993. Torrens: Estudis i Investigacions de Torrent i Comarca, ISSN 0212-5420, Nº. 7, 1991-1993, pàg. 213-246. (disponible en XLPV: B. auxiliar de l'Arxiu del Regne de València)
-POZO RUIZ, Alfonso. ***La homosexualidad o sodomía en la Sevilla del XVI***. Universidad de Sevilla. (text complet). Més articles de l'autor en la url.
-GENÍS i MAS, Daniel. ***Un procés polític difamatori: l'acusació per sodomia contra Ponç Hug V***. Mot So Razo. Revistes Catalanes amb Accés Obert. 14 p. 2006. (text complet)
-ROMERO HERNÁNDEZ, Manuel Arturo. ***La sodomía como delito de perversión sexual y su inclusión en el código penal de Nuevo León***. Tesi doctoral en la Universitat de Nuevo León (Mèxic) 1999. (text complet)
-MOTT, Luiz. ***Del malo pecado al pecado intrínsecamente malo: la radicalización fundamentalista de la homofobia católica desde los tiempos de la Inquisición hasta Benedicto XVI***. Professor titular del Departament d'Antropologia de la Universitat de Bahia (Brasil) 2002. (text complet)
-BAZÁN, Iñaki. ***La construcción del discurso homofóbico en la Europa cristiana medieval***. Universidad del País Vasco. En la España Medieval 2007, vol. 30, 433-455. (text complet)
-AGUILLÓ BONET, Antoni Jesús. ***Pensamiento abismal, diferenciación sexual desigual y homofobia eclesial***. Nómadas. Revista crítica de Ciencias Sociales y Jurídicas, 23 p. (2009.3). Universitat de les Illes Balears. (text complet)
-MOLINA, Fernanda. ***La herejización de la sodomía en la sociedad moderna: consideraciones teológicas y praxis inquisitorial.*** Hispania Sacra, LXII 126, julio-diciembre 2010, 539-562, (text complet)

-Francisco Molina Artaloytia
https://dialnet.unirioja.es/servlet/autor?codigo=3104845

-Francisco Vázquez García
https://dialnet.unirioja.es/servlet/autor?codigo=621742

-Richard Cleminson
https://dialnet.unirioja.es/servlet/autor?codigo=799075

-Sobre monarques, papes i altres “sodomites”:
https://leopoldest.blogspot.com/2018/11/breve-historia-de-la-sodomia-i-parte.html
https://leopoldest.blogspot.com/2018/11/breve-historia-de-la-sodomia-ii-parte.html
https://leopoldest.blogspot.com/2018/11/breve-historia-de-la-sodomia-iii-parte.html
https://leopoldest.blogspot.com/2018/08/juan-de-aragon-ejecutado-por-sodomia-en.html
https://leopoldest.blogspot.com/2016/10/anton-de-anon-el-mancebo-ajusticiado.html
https://leopoldest.blogspot.com/2018/08/papas-sodomitas-actualizado.html
https://blogs.publico.es/strambotic/2018/09/galeones-sodomitas/
https://leopoldest.blogspot.com/2013/09/bodas-homosexuales-en-el-mundo-de-la.html
https://leopoldest.blogspot.com/2017/04/el-matelotage-uniones-homosexuales-en.html
https://leopoldest.blogspot.com/2012/10/eunucos-que-lo-son-de-nacimiento.html
https://es.wikipedia.org/wiki/Hugo_Primas_de_Orleans
https://archive.org/details/versusetludi00hilagoog/page/n12
https://leopoldest.blogspot.com/2018/11/de-como-urbano-ii-mando-vender-como.html

https://es.wikipedia.org/wiki/Yahya_ibn_Mahmud_al-Wasiti
https://www.pinterest.es/pin/549580579382348 36/?lp=true
https://leopoldest.blogspot.com/2016/12/representacion-medieval-de-los-reyes.html

-Sobre lesbianisme en l’edat moderna:
https://elpais.com/cultura/2017/03/29/actualidad/1490761165_233141.html
https://leopoldest.blogspot.com.es/2018/05/barcelona-mujeres-sodomia-e-inquisicion.html
https://visibilidadlesbica.wordpress.com/2014/02/23/historia-del-lesbianismo/

-Amerginh. 2006**. EROTISMO HOMOSEXUAL EN LOS TEXTOS MEDIEVALES (HASTA EL S. XII)** http://celtiberia.net/es/biblioteca/?id=1936&cadena=juramento
-Sobre Filipa de Souza (1556-1600)
https://leopoldest.blogspot.com/2016/09/filipa-de-souza-condenada-por-sodomia.html

Intersexualitat
https://leopoldest.blogspot.com/2017/02/wilgefortis-o-la-intersexualidad-en-el.html

EL RENAIXEMENT

Sobre “La Comedia” de Dante Alighieri (1265-1321), més coneguda com a “Divina comedia”, i els motius de que fora censurat:

-BARBERÁ MATÍAS, Bárbara. **Censura y expurgo en los incunables de la Biblioteca Histórica de la Universidad de Valencia**. Scripta, Revista internacional de literatura y cultura medieval. Universitat de València. (text complet)
Resumen: La Inquisición Española instauró en el s.XVI un modelo sistemático de censura que se mantuvo en vigor hasta su desaparición, buscando imponer una ideología dominante en función de sus propios intereses. La Biblioteca Histórica de la Universidad de Valencia conserva un total de ocho incunables que fueron sometidos a expurgo por diversos motivos y en distintas épocas. Este conjunto de obras supone una buena muestra de la actividad censora llevada a cabo por la Inquisición, que contribuyó a crear una memoria negativa, perjudicando tanto a autores e impresores como a los propios lectores.
Palabras clave: Inquisición Española; incunable; censura; expurgo; ideología; índice inquisitorial

Dante i Boccaccio també foren inclosos en el "**Índice último de los libros prohibidos y mandados expurgar: para todos los reynos y señoríos del católico rey de las Españas, el señor Don Carlos IV**" Disponible en B. "Joan Reglà" HU D1.1/19627. Disponible en pdf. (en la p. 50 figura Dante. I en la p. 74 de 350 p. del pdf, trobem a Boccaccio)

https://www.revistaarcadia.com/agenda/articulo/10-libros-prohibidos-por-su-contenido-erotico/75617?fbclid=iwar2z4kpx4cgnsu6wnztwvebcxps9eklwupkox7ioxvzcm_szk0e4vgiov7i

-BOSWELL, John E. **Dante and the Sodomites. Dante Studies with the Annual Report of the Dante Society**. Nº 112 (1994), pp. 63-76. Disponible en: https://www.jstor.org/stable/40166490

-DALL'ORTO, Giovani. http://www.giovannidallorto.com/saggistoria/alighieri/alighieri.html

-GONZÁLEZ GÓMEZ, Oscar. **Visiones del "otro": la sexualidad de los pueblos originarios de América en las formaciones discursivas de la expansión ibérica.** *(julio-diciembre 2008) Estudios Latinoamericanos* (22): 119-139. Disponible en web.

Article:

-València.http://actualitatvalenciana.com/passejantvalencia/on-cremaven-als-condemnats-per-la-inquisicio-valencia/

-https://spanishrevolution.org/los-nativos-americanos-reconocian-cinco-generos/?fbclid=IwAR3kSsHIkJXHMHzd_O6GBjESj8VGYNigawsDQw4e71vHLMjsVhnkWeWj8fU

Audiovisuals:

-Documental sobre l'homosexualitat a la edat mitjana https://www.youtube.com/watch?v=_s7HfMvwOHI

-Documental de la BBC "**Santos y pecadores**" (3 capítols), sobre l'edat mitjana en Anglaterra (amb referències a la sodomia entre monjos) Janina Ramírez https://www.documaniatv.com/historia/santos-y-pecadores-un-milenio-de-monasterios-cap-1-video_9f38428f9.html

-Documental història art i cultura de Bettany Hughes: https://www.rtve.es/play/buscador/?query=Bettany%20Hughes

-Entrevista a Fermín Mayorga sobre la Inquisició en la América colonial i parla sobre la sodomia al minut. 17. Disponible en **EL FUEGO DE LA INQUISICIÓN EN AMÉRICA (la entrevista completa) | Hoy en directo.** Disponible en https://www.youtube.com/watch?time_continue=1083&v=E9uLvk8xWgU

-**La conquista de América jamás contada, por Fermín Mayorga.** Disponible en https://www.youtube.com/watch?v=3YVVB0rM11s

-LA TRANSEXUALIDAD MASCULINA , ANTECEDENTES HISTÓRICOS. https://leopoldest.blogspot.com/2013/04/la-transexualidad-masculina.html?fbclid=IwAR1Zm4j75gdfB0ZGtw63oTQfLAVbzx4QxX-64XjmtYXPB5A_xnwysJ2WMI0

EDAT CONTEMPORÀNIA

L'augment del moviment feminista (des de la il·lustració: Mary Wollstonecraft, però sense oblidar l'anterior querella de les dones), va ajudar a que començara poc a poc (tot i que en molts llocs del món encara no es nota molt), a defensar-se el dret a expressar tímidament o en alguns casos obertament, la diversitat afectiva sexual i les identitats i expressions de gènere, malgrat la violència patriarcal de tants segles de fanatisme: Inquisició i dret civil en molts països influenciat per distintes religions fins al segle XIX, en que fou substituït pels codis penals (amb més o menys separació entre religió i estat), però amb la col·laboració de gran part de la psiquiatria institucional encara influenciada pel dogmatisme i estès gràcies al colonialisme. Esta patologització ha sigut més terrible que la època del pecat "nefando de sodomia" (segles XI-XVIII), però si una cosa bona te la ciència és que no pot ser dogmàtica. Al segle XX comença la despatologització, i per tant la despenalització. Afavorint la primera historiografia sobre la diversitat i el desenvolupament dels estudis de gènere.

Havelock Ellis (1859-1939) fou un dels pioners en la historiografia de la sexualitat i en defensa de la despatologització de la diversitat, encara que no va ser un èxit immediat, clar. Llavor que va continuar l'Institut per a la Ciència Sexual de Berlin 1919-1933, fins la recuperació de l'article 175 del codi penal Alemany per els nazis. Però no és fins la revolta de Stonewall 1969, quan comença a estendre la pèrdua de por a expressar-se lliurement, en tots els àmbits de la vida, familiar, professional i intel·lectualment.

De fet encara existeix una relació entre la LGTBIfòbia, la misogínia, el racisme i el classisme, (com abans va haver una relació entre esclavitud

institucionalitzada, servitud feudal, societat estamental, delictes d'heretgia, bruixeria i sodomia), que ens porta a la defensa del que anomenem des de 1948: Drets Humans.

...

Fins la declaració dels Principis de Yogyakarta. Però que en realitat ha sigut una constant històrica, encara que no sempre molt efectiva.

Tal vegada l'origen d'aquestes injustícies siga l'androcentrisme (la creença en la superioritat de l'home i el sentiment de possessivitat), camaleònic al llarg del temps i la geografia. I que inclou a persones de qualsevol sexe, orientació sexual, identitat i expressió de gènere, ètnia, classe social, o nivell cultural. Al llarg de la història (i del present) s'imposa una tendència a sobrevalorar el sexe (tant la sexofòbia, com la hipersexualització, en qualsevol cas: sobrevalorat), en detriment d'una educació en valors de respecte, d'afectes i cures. Llunt de la confusió històrica entre amor lliure i possessivitat (siga amor cortès o amor romàntic). Com ho demostren les societats matrilineals al llarg de la història: cultura micènica, algunes cultures precolombines, africanes i polinèsies. O la cultura mosuo que encara sobreviu (documental), on el sentiment de possessivitat és molt mal vist.

-Algunes persones escriptores amb enllaços a viquipèdia i documentals biogràfics o ressenyes bibliogràfiques, que des del segle XIX reprengueren el fil de “l’amor grec”:

-Walt Whitman (1819-1892) (documental)

-Richard Francis Burton (1821-1890) (documental)

-Edward Carpenter (1844-1929) (documental)

-Oscar Wilde (1854-1900) (documental)
Intenciones (1891) en PDF

-MARTÍNEZ TORTOSA, Antonio. **Desobediencia debida. Sexualidades y géneros subversivos en la literatura y el arte desde el siglo XVIII hasta hoy.** Universitat de València, 2016. Disponible en PDF.

-André Gide (1869-1951) (documental)

-Marcel Proust (1871-1922) (documental)

-Marguerite Radclyffe Hall (1880-1943) (ressenya sobre "El pozo de la soledad")

-Virginia Woolf (1882-1941) (documental)

-Dorothy Parker (1893-1967)

-Clàssics de la literatura (ressenyes)

-Algunes escriptores lebianes

-Alguns escriptors gais

-Algunes escriptores bisexuales

A la literatura, se sumen els estudis científics i els canvis socials gràcies a l'activisme en favor del dret a decidir sobre el propi cos:

Cronologia:

-Karl-Maria Kertbeny (Viena 1824-Budapest 1882) va crear la paraula "homosexual" en 1868 a l'edició d'un text a favor de la despenalització, junt al primer moviment activista.

-Havelock Ellis (1859-1939) *La inversió sexual* (segon del set volums de la col·lecció: "*Estudios de psicología sexual", disponible en la B. de la UV*)

-The Dickson Experimental Sound Film
https://www.youtube.com/watch?v=Y6b0wpBTR1s&fbclid=IwAR3Z9VvWJF2a5R3qqJ7bFrbNwNfYkZHBWUcWPZ2gM3SjIjMRjLRqqQAlsBI

-Sobre l'escola moderna de Francesc Ferrer i Guardia a principis del segle XX: VELAZQUEZ VICENTE, Pascual. *La escuela moderna una editorial y sus libros de texto (1901-1920)*. Tesi Universitat de Murcia 2009. Disponible en https://dialnet.unirioja.es/servlet/tesis?codigo=133193
Vore també: http://acracia.org/anarquismo-y-homosexualidad/

-En 1910 Emma Goldman defensa l'amor lliure en discursos i articles.

-En Grècia Yannis Tsarouchis (1910 - 1989) fa la seua aportació a la recuperació de la cultura Helénica.

-En Milan recuperem aquesta història sobre doble moral.

-En Espanya destaca Jacinto Benavente o Antonio de Hoyos y Vinent.

-En 1920 en la India, va ser destruït gran part del patrimoni cultural religiós homoeròtic, fomentat per Gandhi. Abans de la colonització, la realitat era diferent.

LA CAJA DE PANDORA, FILM ALEMÁN 1929
https://leopoldest.blogspot.com/2015/01/la-caja-de-pandora-film-aleman-1929.html
-Magnus Hirschfeld, va impulsar el Comité Científic Humanitari a Berlin contra l'homofòbia del paràgraf 175 del codi penal alemany, durant la República de Weimar, i va fundar la biblioteca de l'Institut per a la Ciència Sexual, fins que els nacionalsocialistes li van pegar foc en 1933 i varen reprendre l'aplicació de l'article 175 contra més de 100 mil persones homosexuals als camps de concentració (triangle rosa), com varen relatar els pocs supervivents: Rudolf Brazda, Pierre Seel, etc. I al cine: Aimée & Jaguar , Bent i Un amour à taire I entre les persones que sobrevisqueren fora d'Alemanya: Thomas Mann, Klaus Mann, Ludwing Wit tgenstein, Christopher Isherwood ...
-Cine sobre la vida de Magnus Hirschfeld: "El einstein del sexo"

-URSS. Máximo Gorki va fer campanya per a penalitzar la diversitat sexual en 1934. https://es.rbth.com/historia/79786-stalin-declaro-homosexualidad-como-delito?fbclid=IwAR3C0-Q1OBQPrGp1cTSsIceKdLTaXpgsuwD5d0mpMNEIcNa0-oKIRrfj9Uk

-EE.UU. Histerectomia a dones lesbianes. Article.

-GAGLIESI, Pablo. **Apuntes para una Psicoterapia con Consultantes Gays y Lesbianas**. Disponible en http://www.fundacionforo.com/pdfs/archivo18.pdf

-https://leopoldest.blogspot.com/2016/08/el-ensueno-de-taormina.html

-Gran Bretanya: Entre 1885 i 1967 aproximadament 49 mil persones foren represaliades per la seua homosexualitat. Com Alan Turing. (pel·lícula)(altra versió)(documental)

-França: També va continuar amb lleis homòfobes després de la II Guerra Mundial. En 1960 Charles de Gaulle va duplicar la pena de presó, i no es va despenalitzar fins 1981. Sense impedir el treball de Jean Genet, Michel Foucault, Kate Millet, etc.

EL DISCÍPULO AMADO" VISTO A TRAVÉS DEL ARTE
https://leopoldest.blogspot.com/2015/01/el-discipulo-amado-visto-traves-del-arte.html

-A l'estat espanyol es va tardar molt en reduir la ignorància provocada per el fonamentalisme catòlic malgrat que la efímera II República va eliminar del codi penal la menció a l'homosexualitat a les conductes tipificades com a delicte, tret de les casernes militars. Però el cop d'estat i guerra incivil 1936-39 va implantar la dictadura nacional-catòlica durant 40 anys. (Ley de vagos y maleantes) (Memòria històrica) (documental vagos y maleantes) (camp de concentració

Tefia-Fuerteventura)(testimoni Oscar Garcia) (testimoni Manolin) (discriminació laboral)
https://leopoldest.blogspot.com/2017/12/40-anos-de-la-despenalizacion-de-la.html
https://nuevarevolucion.es/la-homosexualidad-espana-despues-la-ii-republica/

En 1953, mesos després del XXXV Congrés Ecuménic Internacional, es va signar el Concordat amb la Santa Seu. per a donar pas a incloure en la "Ley de Vagos y Maleantes", la anomenada "sodomía".

En Dialnet sobre el Congrés Ecuménic de 1952:
https://dialnet.unirioja.es/buscar/documentos?querysDismax.DOCUMENTAL_TODO=XXXV+Congreso+Eucar%C3%ADstico+Internacional

En Dialnet sobre el Concordat de 1953:
https://dialnet.unirioja.es/buscar/documentos?querysDismax.DOCUMENTAL_TODO=Concordato+1953

-En Mèxic fou un dels pioners l'escriptor: Salvador Novo López (1904-1974)
https://www.youtube.com/watch?v=gu61TLFnR88

-Controversia sobre la tesi del metge Salvador Allende en 1933:
1.-http://www.elmostrador.cl/noticias/pais/2005/05/24/publicaran-tesis-doctoral-de-allende-para-refutar-acusaciones-de-racismo/
2-http://www.archivochile.com/S_Allende_UP/doc_de_sallende/SAde0076.pdf
3.-http://allendevive.cl/phocadownload/higiene_mental.pdf

Als EE.UU. el senador McCarthy amb el seu Comité d'Activitats Antiestadounidenques, el sendador Clyde Roark Hoey va difondre la "Lavander Scare" (amenaça lavanda) en 1950 per a perseguir als funcionaris homosexuals, com ho explica Felipe Gómez Isa en el seu llibre "El derecho a la memoria" (ISBN 978-84-9631-085-8) i el senador Will Hays va fer una llei per a censurar els guions de cinema, teatre i literatura en general, des de 1934.

-DOUGLAS M. CHARLES. (2012). Communist and Homosexual: The FBI, Harry Hay, and the Secret Side of the Lavender Scare, 1943–1961. Disponible en American Communist History, Vol. 11, No. 1, 2012
https://www.researchgate.net/publication/263133639_Communist_and_Homosexual_The_FBI_Harry_Hay_and_the_Secret_Side_of_the_Lavender_Scare_1943-1961

-Alfred Kinsey va editar un informe en dos llibres "Comportament sexual de l'home" 1948, i "Comportament sexual de la dona" 1953, després d'entrevistar a més de 20 mil persones, afirmant l'existència de la diversitat del comportament sexual en l'ésser humà, front a la creença institucional heteronormativa al món "científic".

-Evelyn Hooker (psicòloga) va contribuir amb els seus estudis en 1957 a modificar la visió científica respecte a l'homosexualitat, per a que deixara de ser considerada

una malaltia mental per l'Associació Nord-americana de Psiquiatria. Dos articles relacionats:

-Rosa M. Posa Guinea y Verónica Villalba M. **Discriminación por homosexualidad.** Disponible en la url.

-Díaz Diego, José / Cruz Torres, Rafael. **A la exclusión por la caridad o por la humana naturaleza: Sexualidad y círculos de negación en el pensamiento de Marc Oraison.** Disponible en la url.

En Espanya també es va investigar, però no es va publicar fins 1971, vora el final de la dictadura nacionalcatòlica:

-SERRANO VICENS, Ramón. **La sexualidad femenina: una investigación estadística y psíquica directa**. Madrid: Ed. Jucar, 1975. Disponible en biblioteca U.V. de Humanitats: HU D1.2/11333 "... *Esta imagen deserotizada de la intimidad femenina durante el nacionalcatolicismo contrasta con la realidad investigada por el ginecólogo y pionero de la sexología española, el doctor Ramón Serrano Vicens. En sus estudios sobre la sexualidad de mujeres españolas, realizados inicialmente durante la Guerra Civil, y que merecerán los más encendidos elogios de -entre otros- D. Gregorio Marañón y Alfred Kinsey (con quienes Serrano mantuvo frecuentísimo intercambio epistolar), este médico zaragozano describió la realidad de la sexualidad femenina en toda su profundidad y variada riqueza, que incluía, por ejemplo, datos precisos referidos a las actividades sexuales de monjas y novicias, así como de la inmensa difusión de todo tipo de actividades masturbatorias, experiencias homosexuales, coitos extraconyugales (practicados por más del 30% de las mujeres casadas) y relatos de deseos reprimidos facilitados por un inmenso porcentaje de mujeres pertenecientes a muy diversos grupos de edad, clase social o estado civil (Serrano Vicens, 1976). Datos que, desde luego, pulverizan la imagen oficial sostenida acerca de la escasa actividad sexual de la mujer española bajo el puritano régimen nacional-católico de la España franquista.* …"
-Conferencia de la UNED sobre su obra, en you tube: **Serrano Vícens, el Kinsey español**, disponible en web.

-Elías Haydn "Lige" Clarke (1942-1975)
https://leopoldest.blogspot.com/2016/05/lige-clarke-ciudadano-homosexual.html

-Elias Nandino (1900-1993)
https://leopoldest.blogspot.com/2018/08/la-poesia-homoerotica-de-elias-nandino_23.html

Jean Genet
https://leopoldest.blogspot.com/2011/01/fragmentos-del-poema-el-condenado.html

https://histoire-famille-jean-genet.blogspot.com/2015/05/quand-jean-genet-evoque-ses-origines-et.html

*Gabriel*a Mistral
https://www.bbc.com/mundo/noticias/2016/03/160307_cultura_chile_gabriela_mistral_lesbianismo_ap

Diane Arbus
https://leopoldest.blogspot.com/2015/11/el-mundo-fantastico-de-diane-arbus.html

Jaime Gil de Biedma
https://www.youtube.com/watch?v=SOruZYUN2y8

LA GENERACIÓN GLAMOUR Y RAYMOND VOINQUEL
https://leopoldest.blogspot.com/2015/01/la-generacion-glamour-y-raymond-voinquel.html

PAT MILO, EL CULTURISMO COMO PRETEXTO.
https://leopoldest.blogspot.com/2017/12/pat-milo-el-culturismo-como-pretexto.html

-Cuba. Anys 60:

Camps de treball forçats per "conducta impropia". (Reinaldo Arenas, etc.)

Documental en anglès, castellà i francés de 1984: “Conducta impropia” https://www.youtube.com/watch?v=hCUP4Ai1CaQ&t=223s sobre els camps de concentració per a homosexuals. Amb la participació dels escriptors Reinaldo Arenas, Juan Goytisolo, Guillermo Cabrera Infante, Rene Ariza, etc.

Sobre Nestor Almendros (autor del documental i el llibre “Conducta impropia”) i Terenci Moix en Barcelona. Disponible en web.

Entrevista sobre la pel·lícula “El acompañante” sobre el camp de concentració per a persones seropositives en Cuba:
https://www.youtube.com/watch?v=vnS-Jjr1wZE i altres entrevistes a interns en https://www.youtube.com/watch?v=deKFx8dhsyA

Blog: https://proyectoarcoiris.wordpress.com/

Fidel Castro sobre la homosexualitat:
https://www.youtube.com/watch?v=sta336xw1fw

https://www.youtube.com/watch?v=x1oJS8cNmtQ
https://www.youtube.com/watch?v=d1m6aF500Zg

-En 1969 els disturbis de Stonewall (un bar del districte de Greenwich Village, New York) varen contribuir a reviscolar el moviment d’alliberament LGTB, en tots els aspectes de la vida. (video).

https://www.documaniatv.com/biografias/la-vida-y-muerte-de-marsha-p-johnson-video_fcf61b29f.html
https://www.ismorbo.com/razones-por-las-que-debes-ver-el-documental-the-death-and-life-of-marsha-p-johnson/
També al cinema, com analitza el documental: Celuloide oculto.

http://desastre.mx/cultura/sylvia-rivera-y-marsha-p-johnson-a-estas-mujeres-trans-les-debemos-el-movimiento-lgbt/

-Anys 70. Colombia:
http://soyhomosensual.com/cultura/asi-lucia-la-bogota-gay-de-los-anos-70/

-Anys 70. Sudàfrica: El pseudo-psiquiatra Aubrey Levin va aplicar impunement el projecte aversió.

-En 1973 l'Associació Nord-americana de Psiquiatria (APA) va retirar la homosexualitat com a malaltia de la secció de desviacions sexuals del Manual Diagnòstic i Estadístic dels Trastorns Mentals, després de ser votada extraordinàriament aquesta decisió entre els psiquiatres socis.

-Harvey Milk va ser el primer concejal elegit, obertament homosexual que va lluitar contra la discriminació homòfoba que patia el professorat en EE.UU. fins 1978.

-https://artsandculture.google.com/project/pride

-En Argentina comença el CHA i el FLH i en Xile el MOVILH als anys 70 i 80

-Fins 1979 la "llei de peligrositat i rehabilitació social" de l'estat espanyol, penalitzava amb presó els actes homosexuals, malgrat que la llei no va desaparèixer fins 1995. (testimoni de Rampova -minut 49 i 57-) (testimoni sobre el camp de concentració en Canaries) (conferència de Manuel Angel Soriano) (conferència de Raquel Lucas Platero) (documental "Els armaris de la dictadura") (documental "Salir del armario a los 60") (informe semanal 1980) (informe semanal 1981) (testimoni a Armand de Fluvià) (rne "La homosexualidad durante el franquismo") (radiopolis "La represión sobre los colectivos homosexuales") (cine "Electroshock") (cine "Gràcies per la propina") (resum)(Vallejo Nájera i López Ibor)(psiquiatria) (web de la asociació de ex presos socials) (recerca històrica) (blog)
http://elcorreoweb.es/sevilla/carteles-historicos-que-hoy-tambien-serian-transgresores-HE4226108
http://www.lasexta.com/noticias/nacional/el-ministro-zoido-no-retirara-la-condecoracion-al-torturador-del-franquismo-billy-el-nino_201805305b0e64050cf2d1bf22ce095c.html

-En EE.UU. va destacar la escritora: Susan Sontag

-1986 va néixer el col·lectiu Lambda a València, federat en la FLGTB. https://lambdavalencia.org/es/queteofrecemos/orgullo/historia/

-Judith Butler va publicar en 1990: "El gènere desordenat"

-En 1990 l'Organització Mundial de la Salut (OMS), va excloure l'homosexualitat de la Classificació Estadística Internacional de Malalties i Problemes de la Salut, negant científicament les teràpies de suposada "curació". (vídeo)

-1993, Brandon Teena va ser violat i assassinat per ser transgènere en Nebraska (EE.UU.) https://www.youtube.com/watch?v=TzXw_nICsFk, donant peu a la pel·licula "Boys don´t cry" sobre la seua vida.

-1995 Mary Griffith va defensar els drets dels adolescents LGTB en el Congrés dels EE.UU. després de viure el suïcidi del seu fill per interpretar de forma errònia la Biblia. Sobre la seua vida es va fer la pel·lícula: "Oraciones para Bobby"

-Boletin de las Fraternidades de la Amistad. 1997. nº 1 (text complet)

-El matrimoni entre persones del mateix sexe al estat espanyol, va ser legalitzat l'any 2005.

-2014 les corts catalanes aproven la llei contra l'homofòbia.

-2015 va aprovar el matrimoni igualitari el parlament grec tot i que manca el dret d'adopció.

-31 de març de 2017 les corts valencianes aproven la llei trans.

-Actualment existeixen diversos premis literaris LGTB, perquè la literatura LGTB occidental és més oberta que avanç, però lluny de creure que ja està tot fet, cal tindre present a prop de 70 països on encara es penalitza la diversitat afectiva-sexual i les identitats de gènere que qüestionen l'hetero-normativitat del patriarcat. Sense oblidar el ressorgir de moviments LTGBfòbics en occident, on encara hi ha molts casos de suicidi, assetjament, delicte d'odi, pseudopsicòlegs, transfòbia, etc. Per això fa falta una coeducació de gènere que contemple la diversitat a les escoles, famílies, mitjans de comunicació, arxius-biblioteques, les lleis i costums socials, etc.

En més de 70 països encara esta penalitzada la diversitat. Com en Uganda, Rusia, Arabia Saudita, Afganistan, Yemen, Emiratos Árabia Unidos, Sudán, etc.

NOTA: Poc a poc ampliarem aquesta secció, per tal d'oferir una cronologia LGTB històrica que ens ajude a mantindre memòria col·lectiva, sobre el valor dels drets humans.

Si vols ampliar la bibliografia digitalitzada, escriu per a que entre totes pugam millorar el blog.

Sobre l'edat contemporània:

-JABARDO, Mercedes. ***Feminismos negros: una antología***. (PDF). Madrid:Traficantes de sueños, 2012. (text complet).

-VÁZQUEZ GARCÍA, Francisco; CLEMINSON, Richard. ***Los hermafroditas: medicina e identidad sexual en España 1850-1960***. Granada: Comares, 2012. (resum) i també en (resum)

-VÁZQUEZ GARCÍA, Francisco; CLEMINSON, Richard. ***Los invisibles: una historia de la homosexualidad masculina en España, 1850-1939***. Granada: Comares, 2011. (resum) i també en (resum)

-MARCUS, Sharon. ***Entre mujeres: amistad, deseo y matrimonio en la Inglaterra victoriana***. Valencia: Publicacions Universitat València, 2009. (resum)

-ZUBIAUR, Ibon. ***Pioneros de lo homosexual***. Barcelona: Anthropos, 2007. (resum)

-CLEMINSON, Richard. ***Anarquismo y homosexualidad: antología de artículos de "La Revista Blanca", "Generación consciente", "Estudios" e "Iniciales" (1924-1935)***. Madrid: Huerga y Fierro, 1996. (text complet)

-CLEMINSON, Richard. ***Anarquismo y sexualidad 1900-1936.*** Universidad de Cádiz, 2008. (resum)

-CLEMINSON, Richard. ***El libro "Homosexuaulidad" del Dr. Ángel Martín de Lucenay: entre el conocimiento científico y la recepción pública de la ciencia sexológica en España a principios del siglo XX***. (text complet)

-GÓMEZ CADENAS, Concepción. ***Ética, anarquismo y sexualidad en Amparo Poch i Gascón***. Universidad Complutense de Madrid. (pág. 500 "Homosexualidad"). (text complet)

TRIANGLE ROSA 1933 - 1945

Monografies disponibles a la Biblioteca de la Universitat de València:

-Lemke, Rudolf **Über Ursache und strafrechtliche Beurteilung der Homosexualität** Jena : Gustav Fischer, 1940 HMED Fons modern / 00731

-Beljan, Magdalena, author Títol **Rosa Zeiten? : eine Geschichte der Subjektivierung männlicher Homosexualität in den 1970er und 1980er Jahren der BRD /** Bielefeld : Transcript, [cop. 2014] HU 940-4S/299

-**Homosexualitäten in der Weimarer Republik 1919-1933 / herausgegeben vom Fachverband Homosexualität und Geschichte e.V.**
Hamburg:MännerschwarmSkript, 2000 HU 392.6/233

-Schlagdenhauffen, Régis, 1979- **Triangle rose : la persécution nazie des homosexuels et sa mémoire / Régis Schlagdenhauffen ; préface d'Annette Wieviorka** Paris : Autrement, 2011 HU 940-4S/226

Monografies disponibles a la B. Lambda:

-HEGER, Heinz. **Los hombres del triángulo rosa: memorias de un homosexual en los campos de concentración nazis**. Amaranto Editores, 2002. Resum.

-SCHWAB, Jean-Luc. **Rudolf Brazda: itinerario de un triángulo rosa**. 2011.

-SEEL, Pierre; LE BITOUX, Jean; PETIT, Jordi. ***Pierre Seel: deportado homosexual***. Edicions Bellaterra, 2001.

Articles:

-MORENO RUIZ-OLALDE, Patricia**. La historia olvidada del Nazismo los homosexuales durante el Holocausto.** Educació i cultura: Revista mallorquina de pedagogia, ISSN 0212-3169, Nº 17, 2004, pàg. 195-210. Disponible en PDF.
-HOLGADO SÁEZ, Christina**. Los intentos de exterminio nazi de los homosexuales en la literatura.** Estudios humanísticos. Filología, ISSN 0213-1382, Nº 39, 2017, pàg. 95-105. Disponible en PDF.
-GONZÁLEZ, Reynaldo. ***No Censados, pero sí Cremados***. *Revista Sexología y Sociedad*, 2014, vol. 13, no 33. Disponible en PDF.
-LOURAU, René. ***Lógica clasificatoria***. *Revista Etiem*, 1998, vol. 3, p. 17-27. Disponible en PDF.
-PÉREZ, Francisco Javier Ugarte. ***El "olvido" de los estudios históricos***. *Orientaciones: revista de homosexualidades*, 2003, n 5, p. 7-28. Disponible en PDF.
-Jeanne Mammen
https://leopoldest.blogspot.com/2017/01/jeanne-mammen-la-visibilidad-lesbica-en.html

https://leopoldest.blogspot.com/2017/01/memoria-del-holocausto.html?fbclid=IwAR2kdbUjSlWo-k3Z_i1zsQJ5P0E3U3D1lkU7rzawscCzpmrhvfkl6fqvges

https://en.wikipedia.org/wiki/Harry_Graf_Kessler

https://es.wikipedia.org/wiki/Der_Kreis%E2%80%93Le_Cercle%E2%80%93The_Circle

Audiovisuals en internet:
https://filmesgays.net/movies/der-kreis-o-circulo/

Documental Paragraf 175: https://www.youtube.com/watch?v=OzOp9y4hM7c amb entrevistes de Klaus Müller a algunes persones supervivents:

Pierre Seel, https://es.wikipedia.org/wiki/Pierre_Seel
Gad Beck, https://es.wikipedia.org/wiki/Gad_Beck
Heinz Heger, https://es.wikipedia.org/wiki/Heinz_Heger
Heinz Dörmer,
https://en.wikipedia.org/wiki/Heinz_D%C3%B6rmer
Annette Eick,
http://www.lesbengeschichte.de/Pdfs/pdfs_bio_skizzen_englisch/eick_schoppmann_engl.pdf
Albrecht Becker, https://es.wikipedia.org/wiki/Albrecht_Becker
Karl Gorath, https://en.wikipedia.org/wiki/Karl_Gorath

Altres enllaços:
Film EL CASO FRITZ BAUER https://www.filmaffinity.com/es/film809498.html
basat en la vida de https://ca.wikipedia.org/wiki/Fritz_Bauer
https://www.ushmm.org/wlc/es/article.php?ModuleId=10007018
https://es.wikipedia.org/wiki/Categor%C3%ADa:LGBT_en_la_Alemania_nazi
https://es.wikipedia.org/wiki/Historia_de_la_homosexualidad_en_Alemania
https://es.wikipedia.org/wiki/Persecuci%C3%B3n_de_los_homosexuales_en_la_Alemania_nazi
https://es.wikipedia.org/wiki/Art%C3%ADculo_175_(Alemania)

Entrevista a Rudolf Brazda: https://www.youtube.com/watch?v=MSphMAlzId8 supervivent gai del camp de concentració de Buchenwald.

www.pinkpasty.blogspot.com son autors del curt reportatge: “The forgotten gay Victims” https://www.youtube.com/watch?v=D7cPI080Np0 on també es denuncia que el bisbe catòlic de Motherwell (Escocia) va dir en 2008: “El lobby gai assisteix als monuments de l’Holocaust per a crear per a sí la imatge d’un grup de persones sota persecució.”

Trailer del documental: “El triángulo rosa y la cura nazi para la homosexualidad” https://www.youtube.com/watch?v=wj-Za7k0jNU dirigit per Esteban Jasper y Nacho Steinberg, fonamentat en el llibre: “Carl Vaernet: Der Dänische SS-artz im kz Buchenwald”, escrit per: Hans Davidsen-Nielsen, Niels Hoiby, Niels-Birger Danielsen, i Jakob Rubin. El documental explora la història de Carl Peter Vaernet, un metge danés qui es va afiliar al partit Nazi en la Segona Guerra Mundial. Amb el temps va convèncer als seus superiores de la SS de poder desenvolupar una cura per a l’homosexualidad, (després d’experimentar amb gallines) experimentant amb presoners homosexuals adolescents del camp de

concentració de Buchenwald. Al finalitzar la guerra, Vaernet va fugir a Argentina (pla Odesa), on va ser contractat per el Ministeri de Salut de la Nació.

Entrevista a Nacho Steinberg y Esteban Jasper, realitzadors del documental: “El triángulo rosa y la cura nazi para la homosexualidad” https://www.youtube.com/watch?v=h7Mf4mJpLP8

Conferència en anglès de història sobre el metge nazi dinamarques Carl Vaernet, https://www.youtube.com/watch?v=hKvTqBJjbTU a càrrec de la www.PeterTatchellFoundation.org

Conferència en anglès de història sobre la persecució de homosexuals en Alemanya durant i després del Holocaust: https://www.youtube.com/watch?v=3_ccauXODDc

Documental en anglès: Level Three: nazi persecution of homosexuals https://www.youtube.com/watch?v=hd0ZegDilX4

Documental en anglés: Out on Tuesday: sexuality in Germany 1910-1945: https://www.youtube.com/watch?v=mdMNGIgS6Bk

"La esvástica rosa: Homosexualidad en el Partido Nazi" https://www.youtube.com/watch?v=4z4TINCrJYg

Article:https://leopoldest.blogspot.com.es/2014/05/paul-omontis-victima-de-la-intolerancia.html

https://leopoldest.blogspot.com.es/2016/04/la-negacion-de-la-homosexualidad.html

FRANQUISME 1936-1975 i TRANSICIÓ anys 70:

https://madrilanea.com/2021/02/25/las-catacumbas-de-la-dictadura-franquista-la-memoria-perdida-del-grupo-lgtbi/

-ARNALTE, Arturo. ***Redada de violetas: la represión de los homosexuales durante el franquismo.*** La esfera de los libros, 2003.

-DE LA MARRE, Geoffroy Huard. ***Los antisociales: historia de la homosexualidad en Barcelona y París, 1945-1975***. Marcial Pons Historia, 2014.

-ERES RIGUEIRA, José Benito. / VILLAGRASA ALCAIDE, Carlos. ***Homosexuals i transsexuals: els altres represaliats i discriminats del franquisme, des de la memoria histórica***. Ed. Bellaterra 2008.

-SORIANO GIL, Manuel Ángel. ***La marginación homosexual en la España de la Transición***. Egales Editorial, 2005.

-JURADO MARIN, Lucas. ***Identidad: Represión hacia los homosexuales en el franquismo***. Edic. La Calle, 2014.

-OLMEDA, Fernando; TORRES, Rafael. ***El látigo y la pluma: homosexuales en la España de Franco***. 2004.
-MIRA, Alberto. ***De Sodoma a Chueca: una historia cultural de la homosexualidad en España en el siglo XX***. Ed. Egales 2004.
-MORA, Víctor. ***Al margen de la naturaleza: La persecución de la homosexualidad durante el franquismo. Leyes, terapias y condenas***. DEBATE, 2016.
-PÉREZ, Francisco Javier Ugarte. ***Una discriminación universal: la homosexualidad bajo el franquismo y la Transición***. Egales Editorial, 2008.
-PÉREZ, Francisco Javier Ugarte. ***Las circunstancias obligaban: homoerotismo, identidad y resistencia***. 2011.
-BARBANCHO, Juan Ramón; BAYA, Alfonso; pròleg de PETIT, Jordi. ***Ser tú misma era un delito***. Las liebres muertas, 2017.
-LÓPEZ CLAVEL, Pau. ***El rosa en la senyera: el movimiento gay, lesbiano y trans valenciano en su perigeo 1976-1997***. Tesi doctoral Universitat de València. Disponible en la url.

Articles:

- UGARTE PÉREZ, Francisco Javier. ***Entre el pecado y la enfermedad***. *Orientaciones: revista de homosexualidades*, 2004, no 7, p. 7-26.
- UGARTE PÉREZ, Francisco Javier. ***El "olvido" de los estudios históricos.*** *Orientaciones: revista de homosexualidades*, 2003, no 5, p. 7-28.
- HUARD, Geoffroy. **Los homosexuales en Barcelona bajo el franquismo. Prostitución, clase social y visibilidad entre 1956 y 1980**. Université de Cergy-Pontoise (França). Disponible en: https://www.raco.cat/index.php/franquismeitransicio/article/view/340750/431553
- MELERO, Alejandro. ***Educación y liberación homosexual en el cine del tardofranquismo***. Revista Anàlisi 44, 61-75. Madrid: Universidad Carlos III, 2011. (text complet).
- LÓPEZ ROMO, Raúl. ***Del guetto a la calle. El movimiento gay y lesbiano en el País Vasco y Navarra 1975-1983***. (PDF). Donostia: Tercera prensa, 2008. (text complet).
- CARRANZA LÓPEZ, Rocío. ***Evolución histórica del colectivo LGTB: de las leyes represivas a la aprobación de la ley 13/2005, de 1 de julio.*** (PDF). Salamanca: Máster en Estudios Interdisciplinares de Género. Universidad de Salamanca, 2011. Disponible en (text complet).
- MONFERRER TOMAS, Jordi M. ***La construcción de la protesta en el movimiento gay español: la Ley de Peligrosidad Social (1970) como factor precipitante de la acción colectiva.*** UNED, 2003. (text complet).

- PIRO, C. **Invertidos y rompepatrias. Socialismo y homosexualidad en el estado español**. Bizkaia: Distrimaligna, 2011 (text complet)

- Sancho Cardiel, Mateo. "Estudio comparativo del impacto de la homosexualidad en el proceso de envejecimiento del hombre gay en Nueva York y Madrid." (2020). https://dialnet.unirioja.es/servlet/autor?codigo=3898454

-Los franquistas que reprimieron a homosexuales no tienen 'derecho al olvido' (2019) https://www.publico.es/sociedad/memoria-publica-represores-franquistas-homosexuales-no-derecho-olvido.html

Sobre recuperació d'arxius de la llei de peligrosidad social

-Asociación Ex presos sociales https://expresos-sociales.blogspot.com/search?q=archivo
-RUIZ i SAINZ, Antoni: https://ploma2.wordpress.com/2016/12/11/antonio-ruiz/
-Expedient: https://www.facebook.com/ArchivoHistoricoMovLGTB/posts/129403344417482
-EL PAÍS. 14/1/2000. El Poder Judicial impide que circule una ficha de "peligrosidad" de un homosexual. https://elpais.com/diario/2000/01/14/sociedad/947804409_850215.html
-EL PAÍS. 27/1/2000. *El Poder Judicial ordena destruir el expediente de un homosexual. El documento de "peligrosidad" se abrió en 1976*. Disponible en https://elpais.com/diario/2000/01/27/sociedad/948927610_850215.html
-EL PAÍS. 20/7/2000. El Poder Judicial ordena de nuevo la destrucción del expediente de un homosexual. https://elpais.com/diario/2000/07/20/cvalenciana/964120695_850215.html
-EL LEVANTE. 2/6/2008. *Homosexuales represaliados por la dictadura siguen fichados en los archivos de la Policía*. Disponible en https://www.levante-emv.com/comunitat-valenciana/2008/06/02/homosexuales-represaliados-dictadura-siguen-fichados-archivos-policia/454696.html
-EL PERIÓDICO. *Un 'gris' dijo a otro preso: 'Con este puedes hacer lo que quieras, que es maricón'*. 26/12/2018. Disponible en: https://www.elperiodico.com/es/sociedad/20181226/un-gris-le-dijo-a-otro-preso-con-este-puedes-hacer-lo-que-quieras-que-es-maricon-7218023
-CONTEXTO. 10/10/2018, entrevista a Antonio Ruiz (Asociación ex presos sociales). Disponible en https://ctxt.es/es/20181010/Politica/21259/Expresos-sociales-Antoni-Ruiz-LGTB-franquismo-memoria-Pablo-Castano.htm

Congrés "Les altres protagonistes de la transició: mobilitzacions socials i esquerra radical", Barcelona 2019. Mesa 9: Qüestionaments de gènere i sexualitats dissidents. https://www.youtube.com/watch?v=Xp62ng21k7Q

web http://mujeresbajosospecha.com/index.html

https://anarquismoenpdf1.wordpress.com/2017/05/30/identidad-masculina-y-homosexualidad-en-espana-de-primo-de-ribera-a-franco-1923-1939/comment-page-1/#comment-51

https://www.jotdown.es/2015/09/homosexuales-lesbianas-y-transexuales-durante-el-franquismo/

https://www.elsaltodiario.com/creaciones-morales/el-arte-del-transformismo-espanol-a-traves-de-sus-grandes-figuras

http://leopoldestape.blogspot.com/2014/07/transformistas-en-la-espana-de-inicios.html
https://www.elperiodico.com/es/ocio-y-cultura/20170826/transformista-cartagenero-edmond-de-bries-revive-en-libro-de-juan-carlos-uso-6247904
https://javierbarreiro.wordpress.com/2016/07/20/edmond-de-bries-el-mas-famoso-de-los-imitadores-de-artistas/
https://www.jotdown.es/2017/08/edmond-de-bries-un-transformista-cartagenero-en-la-belle-epoque/
https://es.wikipedia.org/wiki/Homosexualidad_durante_el_franquismo
http://losojosdehipatia.com.es/cultura/historia/la-persecucion-a-los-gays-en-la-espana-franquista/
http://blogs.elconfidencial.com/cultura/animales-de-compania/2016-06-16/franquismo-franco-homosexualidad_1217619/
http://elbauldelapsique.com/no-es-pais-para-violetas-homosexualidad/
http://www.eldiario.es/canariasahora/premium_en_abierto/Homosexuales-vagos-maleantes-peligrosos_0_516549100.html
http://www.psicomemorias.com/poster-homosexualidad-franquismo/
http://www.nuevatribuna.es/articulo/cultura---ocio/franquismo-homosexuales/20150810185411118973.html
https://www.elplural.com/sociedad/el-franquismo-contra-los-homosexuales-represion-carcel-manicomios-destierros-electroshocks_219929102
http://www.jotdown.es/2015/09/homosexuales-lesbianas-y-transexuales-durante-el-franquismo/
http://comunidadgaybarcelona.blogspot.com.es/2013/02/guerra-civil-y-dictadura-franquista.html
http://felixtubio.blogspot.com.es/2010/04/homosexualidade-baixo-o-franquismo_23.html
http://www.taringa.net/posts/noticias/5859534/Espana-admite-represion-a-homosexuales-por-el-franquismo.html
http://www.diariosur.es/costadelsol/noche-dictadura-acabo-20180427153250-nt.html
https://www.elconfidencial.com/espana/andalucia/2018-02-04/delincuentes-enfermos-pecadores-40-anos-del-fin-de-la-homosexualidad-como-delito_1516138/
https://www.facebook.com/media/set/?set=oa.10160783561840393&type=3
https://www.eldiario.es/eldiarioex/sociedad/homosexuales-Badajoz-franquismo-castigaba-libremente_0_532647647.html
https://www.lavanguardia.com/libros/20190610/462720901877/psiquiatricos-franquismo-el-placer-de-matar-a-una-madre-marta-lopez-luaces.html
http://www.xn--espaaporlarepublica-y3b.es/2019/06/homosexualidad-la-enfermedad-de-los.html?m=1
https://www.elsaltodiario.com/memoria-historica/triangulos-rosas-espanoles-homofobia-transfobia-durante-franquismo

https://plataformacontralaimpunidad.wordpress.com/2018/06/18/boletin-260-de-la-plataforma-contra-la-impunidad-del-franquismo/
http://elcorreoweb.es/sevilla/fue-un-triunfo-mariconear-ante-la-policia-FK4297142
https://www.elplural.com/andalucia/2017/10/21/nuestra-transicion-fue-homofoba
https://leopoldest.blogspot.com/2016/03/tributo-amanda-klein-pionera-del-melh.html
https://www.lavozdelsur.es/homosexuales-los-otros-represaliados-del-franquismo/
https://federacion.republicanos.info/2018/07/16/condenados-por-masones-homosexuales-o-activistas-el-gobierno-aborda-la-ingente-tarea-de-anular-sentencias-franquistas/
https://shangay.com/2018/07/12/los-triangulos-rosas-espanoles-durante-el-franquismo-lgtb/#la-rampova-valencia-1957/
https://www.facebook.com/MemoriasAisladas/?hc_ref=ARQOp8CvCh__EjxqJ9LMvbfotPNkRkgH4eUcrsoAJen8hdU9fITOTKMwdA6wOLBRWxQ&fref=nf&hc_location=group
http://www.colectivogama.com/quienes-somos/nuestra-historia
https://elpais.com/cultura/2018/07/06/television/1530895100_145502.html
https://www.revistavanityfair.es/actualidad/articulos/ceesepe-libro-crowdfunding-galeria-jacobo-fitz-james-alaska-mario-pedro-almodovar-fabio-macnamara-1/19960
https://www.huffingtonpost.es/mar-cambrolle/carta-abierta-a-pablo-iglesias_a_23528180/?utm_hp_ref=es-homepage
http://cadenaser.com/emisora/2017/10/12/radio_sevilla/1507810868_592417.html
http://anterior.ultimocero.com/articulo/testimonios-la-represi%C3%B3n-homosexual-durante-el-franquismo
https://www.lasexta.com/noticias/nacional/franquismo-espana-cuando-ser-maricon-era-delito-que-podia-costarte-vida_201904305ccecf780cf23d27c1ae8e04.html
https://www.publico.es/espana/homosexuales-yugo-franco.html
https://anarquismoenpdf1.wordpress.com/2017/01/19/ley-de-vagos-y-maleantes-la-desnaturalizacion-de-una-ley-republicana/
https://elpais.com/diario/2004/12/20/sociedad/1103497204_850215.html
https://www.eldiario.es/andalucia/lacajanegra/libros/transexuales-LGTB-franquismo-purpurina_0_669483242.html
https://www.eldiario.es/andalucia/enabierto/anos-exclusion-homosexualidad-Ley-Peligrosidad_6_697190275.html
https://www.youtube.com/watch?v=mU5Obets3ro
https://blogs.20minutos.es/1-de-cada-10/tag/ley-de-vagos-y-maleantes/
https://www.elconfidencial.com/espana/andalucia/2018-02-04/delincuentes-enfermos-pecadores-40-anos-del-fin-de-la-homosexualidad-como-delito_1516138/
https://atclibertad.wordpress.com/2012/05/28/transexualidad-franquismo/
https://www.elmundo.es/elmundo/2012/06/26/ocio/1340720106.html
https://www.dosmanzanas.com/2009/12/ata-presenta-un-documental-para-visualizar-la-violencia-en-las-mujeres-transexuales.html

https://www.europapress.es/andalucia/sevilla-00357/noticia-gran-manifestacion-orgullo-lgtbi-sevilla-estara-protagonizada-victimas-leyes-represoras-20180621173424.html
http://www.javilarrauri.com/represaliados/represaliados.html
http://www.ugt-andalucia.com/web/18225/noticias/-/asset_publisher/S6kd/content/ugt-sevilla-participa-en-la-entrega-de-los-vii-premios-adriano-antinoo-2018
https://www.nodo50.org/xarxafeministapv/?+Los-abusos-sexuales-como-arma+
https://www.togayther.es/noticias/orgullo-gay-sevilla/la-gran-manifestacion-del-orgullo-lgtbi-andalucia-estara-protagonizada-por-victimas-de-las-leyes-represoras-franquistas/
http://www.congreso.es/public_oficiales/L12/CONG/DS/PL/DSCD-12-PL-74.PDF
https://vimeo.com/243536558
https://es.wikipedia.org/wiki/Premios_Adriano_Antinoo
http://www.atandalucia.org/2009/12/presentacion-documental-stop-violencia.html
http://www.redalyc.org/html/1995/199531506012/
https://www.ateneucandela.info/aggregator?page=2
https://www.wikizero.com/es/Premios_Adriano_Antinoo
http://www.colectivogama.com/descargas
http://www.rebelion.org/noticia.php?id=178297
http://candela.cat/wp-content/uploads/2015/12/cascada_1.pdf
https://gayles.tv/news/40-anos-ley-de-peligrosidad-social/
https://www.elsaltodiario.com/ni-cautivos-ni-desarmados/el-complejo-tema-de-la-sexualidad-y-la-guerrilla-antifranquista
http://memoriarepressiofranquista.blogspot.com/2019/02/las-mujeres-transexuales-represaliadas.html

Entrevista a Ramón Martínez, autor de “Lo nuestro si que es mundial” en radio (a partir de: 1h. 17 min.): (menciona el “epentismo” inventat per Garcia Lorca)
https://www.ivoox.com/player_ej_38749845_4_1.html?c1=ff6600%27%3E%3C/iframe%3E

Malgrat la II República ho va despenalitzar, no va desaparèixer de les costums socials, com en este anunci de publicitat dels anys 30. ... es una insensatez usar perfume de mujer y parecer afeminado, que ridiculez... A partir min 1,20...**El hombre ideal**. https://www.youtube.com/watch?v=mBZPuD0Bdvg

-4 articles en VALENCIA SEMANAL: Orgullo gai 1978, Travestis 1978, Sección 26, Congreso 1878.

-Dos de les primeres revistes del moviment d’alliberament LGTBI a Barcelona. Nº4-La Pluma 1979, Nº5-La Pluma 1979.

AUDIOVISUALS sobre homofobia durant el nacional-catolicisme feixista de Franco:

-"Diferente", Luis María Delgado - Alfredo Alaria (1962)
https://www.youtube.com/watch?v=OJSDD0hg300

-Beatriz González de Garay Domínguez [2] ; Juan Carlos Alfeo Álvarez [1] Formas de representación de la homosexualidad en el cine y la televisión españoles durante el franquismo
https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=5977875

https://dialnet.unirioja.es/servlet/autor?codigo=881932

http://www.rtve.es/rtve/20190704/historia-nuestro-cine-se-une-programacion-del-orgullo-lgtbi-gracias-propina-placeres-ocultos/1966944.shtml

https://zoowoman.website/wp/movies/los-placeres-ocultos/

https://dialnet.unirioja.es/buscar/documentos?querysDismax.DOCUMENTAL_TODO=jesus+generelo

-Video primera manifestació en València 1979:
https://www.youtube.com/watch?v=nmBosCqi0Ag
https://ploma2.wordpress.com/2016/12/11/manifestacio-1979-alliberament-gai-del-pais-valencia/#more-364

-Individuas de dudosa moral (min. 35) conferència presentació del llibre
https://www.youtube.com/watch?v=Jv-BluydDmg

-L' Ombra de la Pastora Dossiers RTVV Cap 557 (maqui intersexual)
https://www.youtube.com/watch?v=94iUV36Eqbo

-Jornada Centenari Florencio Pla "La Pastora" Morella 2017 (maqui intersexual)
https://www.youtube.com/watch?v=X6nN2MnYqpk

-Colonia Agrícola-Penitenciaria de Tefía (Fuerteventura) 1954-1970, per a presos per la llei de “vagos y maleantes”. (Docu: La memoria silenciada) (Entrevista a supervivent: Octavio García Hernández)

-Documental: “Crits de llibertat” http://fundacioenllac.cat/activitat/cineforum-crits-llibertat-2/

-Documental: “Les amigues” https://www.facebook.com/events/997308693763434/

-WEISS, Andrea. *Pero que todos sepan que no he muerto*. (comentari en premsa) (trailer) (documental complet)
Noticia:http://www.laindependent.cat/index.php?option=com_content&view=article&id=7633%3Ael-nou-documental-dandrea-weiss&catid=193%3Aopinio-cultura&Itemid=244&lang=ca

-DOLÇ FERRER, Salvador. *40 años y un dia.* (documental) (Rampova min.48,50)

-ARMENGOU, Montse; BELLIS, Ricard. *Los internados del miedo.* (comentari en premsa)

(documental)

-La vida en la Modelo de los presos LGTB+, la Gilda, la Cati, la Rampona, la Candela…
https://gayles.tv/cultura/prision-modelo-homosexuales-transexuales/

-Entrevista
http://cadenaser.com/emisora/2017/10/12/radio_sevilla/1507810868_592417.html

-Algunes entrevistes curtes sobre el moviment d'alliberament sexual en la transició
https://www.eldiario.es/catalunya/barcelona/homosexualidad-salio-clandestinidad-calles-Barcelona_0_657585022.html

-Desde los armarios… del archivo: https://www.youtube.com/watch?v=qrLv1GQJHNc

-Conferencia sobre la transición en el País Valencià (min. 39) Pau López Clavel
https://www.youtube.com/watch?v=2xlOpZJX0x8&t=4238s

-Violaciones y torturas a homosexuales en el franquismo

https://www.youtube.com/watch?v=ziQQK0-I06I
https://www.youtube.com/watch?v=UozX_Y3ZDxw
minuto 22 https://www.youtube.com/watch?v=aWUq9Y4sw_A
https://www.youtube.com/watch?v=JA19X2eWzEU&t=28s
https://www.youtube.com/watch?v=FUxeU64lBRs&t=1207s
https://www.youtube.com/watch?v=BSWokGcN0ms&t=396s

http://www.rtve.es/playz/videos/nosotrxs-somos/nosotrxs-somos-capitulo-1-amarillo-enfermos-peligrosos/4654077/

http://www.rtve.es/playz/videos/nosotrxs-somos/nosotrxs-somos-capitulo-1-amarillo-enfermos-peligrosos/4654077/

http://www.lasexta.com/programas/el-intermedio/gonzo/federico-armenteros-recuerda-la-represion-franquista-a-los-homosexuales-hemos-sido-educados-en-el-odio-nos-trataban-como-enfermos_20170622594c275f0cf26ad761d52dea.html

https://www.lasexta.com/noticias/sociedad/un-expreso-del-campo-de-tefia-el-auswich-para-homosexuales-de-espana-nos-tenian-todo-el-dia-haciendo-gimnasia-y-cantando-el-cara-al-sol_2017051459187e670cf2a1da4831708f.html

http://www.rtve.es/alacarta/videos/ochentame-otra-vez/ochentame-otra-vez-mama-soy-gay/4758598/

http://www.rtve.es/playz/videos/nosotrxs-somos/nosotrxs-somos-capitulo-1-amarillo-enfermos-peligrosos/4654077/?fbclid=IwAR2P_uiWq-t9gT_hE9CO3Bc8d9AwljdPgi_KI_kCu4vIPkND7cqEqJr0f7c

-Mamá, soy gay' COMPLETO | Ochéntame otra vez | La 1
https://www.youtube.com/watch?v=bf7s3LgKq_0

-Informe Semanal 1981 https://www.youtube.com/watch?v=eFmOWjC6Meg

-TVE 1981 Carla Antonelli https://www.youtube.com/watch?v=Tak14McZbBw

-Arxiu memòria oral (cerca al filtre: persecució dels homosexuals)
http://bancmemorial.gencat.cat/web/v_context3/

-Entrevista a Armand de Fluvià https://www.youtube.com/watch?v=4ozX_hSUA5k

-Entrevista al Front d'Alliberament Gai de Catalunya
https://www.youtube.com/watch?v=CDtjU-YpI00

-Retales de un secreto https://www.youtube.com/watch?v=auI2LjlPABk

-CONTROL Y EXCLUSIÓN SOCIAL: LA LEY DE VAGOS Y MALEANTES EN EL PRIMER FRANQUISMO
https://www.youtube.com/watch?v=_aO9MbDtljY

-Tres generaciones de homosexuales cuentan su lucha por la visibilidad | España
https://www.youtube.com/watch?v=9b5FUxt7DYY

-FEDERICO ARMENTERO fundación 26 de diciembre
https://www.youtube.com/watch?v=E3j8KLqbWJY

-NOSOTRX SOMOS: La homosexualidad durante el franquismo | Playz
https://www.youtube.com/watch?v=pZZFxYCGxHs

-La homosexualidad en el tardofranquismo y transición
https://www.youtube.com/watch?v=FUxeU64lBRs&t=1058s

-Vagos y Maleantes
https://www.youtube.com/watch?v=a-IMmbqrlyg

-LA HOMOSEXUALIDAD EN EL FRANQUISMO: REPRESIÓN, CENSURA Y ESTRATEGIAS DE REPRESENTACIÓN
https://www.youtube.com/watch?v=Lp7VcsIWmx0

-Feminisme i alliberament gai https://www.youtube.com/watch?v=a7MfnpccR_M

-Congreso sobre la transición: Activismos y sexualidades
https://congresotransicion2017.wordpress.com/2017/06/03/activismos-y-sexualidades/

https://congresotransicion2017.files.wordpress.com/2017/02/mesa_3_activismos_sexualidades.pdf

-WEB de NAZARIO: https://nazarioluque.blogspot.com.es/

-EPITAFIO PARA ALBERTO CARDÍN - MARIOKISSME
https://www.youtube.com/watch?v=gm4EbvoYkFE&t=1821s

-Beatriz Gimeno y Melo Moreno: dos generaciones, un mismo orgullo lésbico
https://www.youtube.com/watch?v=7iMO2RfovoQ

Radio:

-RNE programa “Documentos” 2016: “La homosexualidad durante el franquismo”
http://www.rtve.es/radio/20161104/homosexualidad-durante-franquismo-documentos-rne/1437107.shtml

-Recuperando la Memoria 22: La represión sobre los colectivos homosexuales. (entrevista del 2014 des de el minut 10 a: **Rafael Cáceres** antropólogo e historiador, afiliat a la CGT) https://www.youtube.com/watch?v=RzsatcJtJKE

Cine:

-“Electroshock” (dir. Juan Carlos Claver 2006, 98 min. (RTVV-TV3) Pais: España. Idioma: Español con subtítulos en Francés. Año: 2007. Duración: 98 min. Género: Drama romántico. Interpretación: Carmen Elías, Susi Sánchez, Julieta Serrano, Juli Mira, Juan Fernandez, Sergio Caballero, Toni Sevilla. Guión: Juan Carlos Claver, Agustín Madariaga. SINOPSIS: Narra la historia de amor entre Pilar (Carme Elías) y Elvira (Susi Sánchez) en los últimos años del franquismo, y el internamiento de la primera en un centro psiquiátrico para "curar su enfermedad". Cuando por fin logran reunirse, las secuelas de la tortura pasada rasgan su vida. BASADA EN FETS REALS. http://www.veoh.com/watch/v21106805t6JerxrC

-“El diputado” (dir. Eloy de la Iglesia) 1978

-“Gràcies per la propina” (en you tube) basada en novel·la de Ferran Torrent

Autobiografies (biblioteca Lambda):

-ROIG ROSELLÓ, Antonio. “Todos los parques no son un paraiso”, “Variaciones sobre un tema de Orestes”, “Vidente en rebeldía”, va intervindre en Canal 9 “Carta blanca”.
-VILLENA, Luis Antonio de. “Ante el espejo”.
http://luisantoniodevillena.es/web/

-MOLINA, Miguel de. “Botín de guerra”.

Psiquiatria homòfoba franquista:
https://www.facebook.com/notes/jorge-horacio-ra%C3%ADces-montero/lobotom%C3%ADas-a-homosexuales-en-la-espa%C3%B1a-de-franco/481612805271/

http://www.interviu.es/reportajes/articulos/de-pavlov-a-la-lobotomia

http://quequereispacenar.blogspot.com.es/2012/04/lobotomia-para-los-homosexuales.html

http://felixtubio.blogspot.com.es/2010/04/homosexualidade-baixo-o-franquismo_23.html

http://www.feministas.org/IMG/pdf/Mesa_memoria_franquismo-_R-platero.pdf

http://www.eldiario.es/andalucia/Disidentes-sexuales-franquismo-discurso-enfermedad_0_233777513.html

https://plataformacontralaimpunidad.wordpress.com/2016/02/06/la-homofobia-y-las-victimas-homosexuales-del-franquismo/

http://www.elconfidencial.com/cultura/2017-03-01/franquismo-homofobia-bones-of-contention-berlinale_1340103/

http://www.agenciasinc.es/Reportajes/Los-gais-celebran-40-anos-sin-el-estigma-de-la-enfermedad

Biblioteca Histórico Médica de la Universidad de Valencia: (Palau Cerveró)
-HUERTAS GARCÍA-ALEJO, Rafael *El siglo de la clínica: para una teoría de pràctica psiquiàtrica.* Madrid 2004

Psiquiatria: lobotomia
https://es.wikipedia.org/wiki/Lobotom%C3%ADa
Psiquiatra homòfob: Antonio Vallejo Nájera
https://es.wikipedia.org/wiki/Antonio_Vallejo-N%C3%A1jera
Psiquiatra homòfob: Juan José López Ibor
https://es.wikipedia.org/wiki/Juan_Jos%C3%A9_L%C3%B3pez_Ibor
http://elpais.com/diario/1994/09/04/sociedad/778629606_850215.html
En la biblioteca Lambda hay 3 libros y una revista con textos de J.J.López Ibor.

El poeta Leopoldo Maria Panero https://es.wikipedia.org/wiki/Leopoldo_Mar%C3%ADa_Panero va ser una de les víctimes de lobotomies per part de Juan José López Ibor.

Sobre el informe del doctor Chamorro Gudín fet a la presó de Carabanchel: https://issuu.com/triangulo/docs/orientaciones7

PENAL:

https://es.wikipedia.org/wiki/Ley_de_vagos_y_maleantes

Juez redactor de LEY PELIGROSIDAD Y REHABILITACION SOCIAL: Antonio Sabater Tomas https://www.todostuslibros.com/autor/sabater-tomas-antonio (en la biblioteca Lambda: "Gamberros, homosexuales, vagos y maleantes" 1962.

-DOMINGO LOREN, Victoriano. *"Los homosexuales frente a la ley. Los juristas opinan."* Edit. Plaza y Janes 1978

-CARLAVILLA DEL BARRIO, Mauricio. "*Sodomitas".* Edit. NOS 1956

-HENTING, Hans Von. (professor de criminologia de la Universidad de Bonn). "*La criminalidad del homofilo. Estudios de psicologia criminal"* Edi. Espasa Calpe 1975

- SALAZAR BENITEZ, Octavio. HOMOFOBIA, DERECHO PENAL Y LIBERTAD DE EXPRESIÓN: UN ESTUDIO COMPARADO DE LOS ORDENAMIENTOS ITALIANO Y ESPAÑOL. Disponible en https://www.ugr.es/~redce/REDCE26/articulos/04_SALAZAR_GIACOMELLI.htm

Documental
http://www.rtve.es/playz/videos/nosotrxs-somos/nosotrxs-somos-capitulo-1-amarillo-enfermos-peligrosos/4654077/

Altres textos (llibres, blogs, etc)

http://manuelsegun.blogspot.com.es/2012/03/la-homosexualidad-en-el-franquismo.html
https://inquietudesfeministas.wordpress.com/tag/sexualidades-disidentes/
«Más piedad que improperios»: un informe pericial del Dr. Egas Moniz sobre homosexualidad (pdf)

https://ca.wikipedia.org/wiki/Empar_Pineda_i_Erdozia
https://books.google.es/books?id=480mdhpQ3CIC&pg=PT164&dq=homosexualidad+franquismo&hl=es&sa=X&redir_esc=y#v=onepage&q=homosexualidad%20franquismo&f=false

ISBN: 978-84-935253-3-0 BAIDEZ APARICIO, Nathan. "*Vagos, maleantes… y homosexuales: la represión a los homosexuales durante el franquismo*". Ed. Prósopon. 2007 Con un prologo de José Montero, las vivencias de Jordi Griset y una entrevista al diputado Miguel Iceta, el autor hace un rápido (obligado por un número limitado de páginas, 93) a la situación homosexual con la llegada al poder del militar Franco en España.
De lectura imprescindible para las nuevas generaciones, y de agónico recuerdo para los que lo sufrimos, el libro te ofrece lo imprescindible para entender como fueron desarrollándose los acontecimientos dentro de una sociedad pacata e ignorante y los apoyos militares, eclesiásticos y médicos que consiguieron que un gran numero indeterminado de seres humanos se viesen perseguidos, maltratados, torturados o asesinados por querer como sentían.
http://www.caninomag.es/los-cientificos-locos-del-franquismo/
http://laertesediciones.blogspot.com.es/2013/09/lobotomias.html
http://www.lasmalaslenguas.es/2007/06/29/un-dia-de-orgullo-para-enterrar-un-pasado-vergonzoso/
-Reportaje - El precio de salir del armario [Gay]
https://www.youtube.com/watch?v=rfjMEDRDCHY

http://www.lasexta.com/noticias/sociedad/badajoz-de-carcel-para-homosexuales-en-el-franquismo-a-simbolo-lgtbi-con-la-fiesta-de-los-palomos-eramos-objeto-de-violaciones-continuas_201706035932bfa60cf279bfc3bfec7c.html

http://politica.elpais.com/politica/2017/06/15/actualidad/1497544678_637205.html

https://floredo.wordpress.com/2009/05/05/indemnizacion-a-un-gay-por-ser-encarcelado-durante-la-dictadura/#more-845

http://iglu-biblioteka.blogspot.com.es/2017/02/hemeroteca-lgtbifobia-carcel.html

https://congresotransicion2017.wordpress.com/2017/06/03/activismos-y-sexualidades/

http://www.lasexta.com/programas/el-intermedio/gonzo/federico-armenteros-recuerda-la-represion-franquista-a-los-homosexuales-hemos-sido-educados-en-

el-odio-nos-trataban-como-enfermos_20170622594c275f0cf26ad761d52dea.html

http://www.lasexta.com/especiales/world-pride-madrid/orgullo-lgtbi/imagenes-ineditas-de-la-primera-marcha-del-orgullo-lgtbi-en-espana-no-somos-maricones-somos-transexuales_20170621594a73300cf2194a9d383707.html

http://www.lasexta.com/especiales/world-pride-madrid/orgullo-lgtbi/equiparar-a-homosexuales-y-pederastas-en-la-policia-asi-era-la-homofobia-sangrante-en-los-anos-90_20170622594bcf5d0cf293cba828c209.html

http://www.lasexta.com/programas/sexta-columna/noticias/los-gays-objetivo-de-la-policia-durante-el-franquismo-eramos-los-degenerados-los-afeminados-los-violadores-de-ninos_20170623594d71d70cf293cba82bf2d8.html

http://www.lasexta.com/noticias/sociedad/abren-expediente-sancionador-parroco-lhospitalet-que-tacho-pecado-gravisimo-homosexualidad_2017063059568cd10cf26ceeda3fa828.html

https://www.youtube.com/watch?v=UdD5zV2Cm78 **documental euskaltelebista: cuando fuimos vagos y maleantes**

https://www.youtube.com/watch?v=mU5Obets3ro **entrevista a Candela, mujer transexual represaliada por el franquismo**

https://www.youtube.com/watch?v=67j5AE12YL4 **entrevista a Mar Cambrollé sobre la transexualidad en el franquismo y la transición.**

https://www.youtube.com/watch?v=4gMZYtRQ9QY **entrevista de Mar Cambrollé sobre la rememorable historia de la Lola**

https://www.youtube.com/watch?v=aDQbgLqlT0c **documental de telemadrid: “Camino al orgullo”**

https://www.youtube.com/watch?v=jJ5HmKcymx0 Conferencia sobre la ley integral de la transexualidad en Andalucía. Mar Cambrolle

fotos actuales del lugar donde entre 1956 y 1966 estaba el campo de concentración de TEFIA en Canarias, en aplicación en la península de la LEY DE VAGOS Y MALEANTES
https://floredo.wordpress.com/2017/07/19/viaje-a-canarias-2017/

https://www.youtube.com/watch?v=GU20-exy8q4

https://ddd.uab.cat/pub/tfg/2017/178147/TFG_elopezfernandez.pdf

Altres audiovisuals: (entrevistes, reportatges, documentals...)

-La marginación homosexual en la España de la transición (Manuel Angel Soriano)
https://www.youtube.com/watch?v=BSWokGcN0ms

-Sobre Armand de Fluvià (Barcelona) al minut 22 parla del PV:
https://www.youtube.com/watch?v=4ozX_hSUA5k

-Los armarios de la dictadura (dir. Carles Aledo) 2003 Universitat Autònoma de Barcelona (entrevistes a Antònia Pallach de Tarragona, Jordi Griset de Barcelona, i Antonio Ruiz de Xirivella) 30 min. “Para la medicina eran enfermos, para la Iglesia eran pecadores y para el Estado eran peligrosos”.
http://videosdigitals.uab.es/video/18/playVideo.html?serial=432&file=armarios.rm.flv

-“Sentenciados sin juicio”. (2003 dir. Eliseo Blay Climent 50 min.) En la década de los 70 casi 50.000 personas (homosexuales, vagos, maleantes...) fueron encarceladas en España sin derecho a un abogado, sin juicio, sin delito, gracias a la Ley de Peligrosidad y Rehabilitación Social. Una pequeña parte de los procesados fue a parar a cárceles especiales. La mayoría cumplió su condena junto a delincuentes comunes. Allí fueron vejados, apaleados, algunos violados a diario por sus propios compañeros. Todo esto sucedía ante la indiferencia de los funcionarios de prisiones, jueces y policías. A los homosexuales llegaron a aplicarles corrientes eléctricas. Eso sí, bajo supervisión psiquiátrica. La ley dejó de aplicarse a principios de los 80, pero la sociedad civil, la policía y los propios represaliados consideran el paso por prisión como un estigma. Todos prefirieron callar. Y así, aquellos terribles hechos cayeron en el olvido.

-“Salir del armario a los 60” (documental 2006 Ana Isabel Muñoz) entrevistas en Documentos TV
http://www.documentales-online.com/salir-del-armario-a-los-60-documentos-tv/

-Informe semanal 1980 homosexualidad
http://www.rtve.es/alacarta/videos/informe-semanal/informe-semanal-peligrosos-ley/771450/ Carmen Sarmiento

-Informe semanal 1981 homosexualidad
http://www.rtve.es/alacarta/videos/informe-semanal/informe-semanal-homosexuales-aqui-ahora-1981/2787151/

Cal citar també a psiquiatres franquistes homofòbics com:
Juan Barcia Goyanes (electroshocks)
https://es.wikipedia.org/wiki/Juan_Jos%C3%A9_Barcia_Goyanes

Marco Merenciano

Sobre el VIH:
-CUANDO BARCELONA TAMBIÉN LATIÓ A 120 PULSACIONES POR SEGUNDO. Artículo de Juanse Hernández, de Grupo de Trabajo sobre Tratamientos del VIH - gTt-VIH, para la revista GEHITU de Donosti. Disponible en web.

Sobre el Islam:
-PRADO, Abdennur. ***El islam anterior al Islam***. (capítol 6) Madrid: Oozebap, 2007. (text complet)
-SALEH, Waleed. ***Amor, sexualidad y matrimonio en el Islam***. Madrid: Ediciones del oriente 2010. (resum)
-MARTIN ROMERO, Lola. ***Estudio sociológico y jurídico sobre homosexualidad y mundo islámico***. Madrid: COGAM, 2007. (text complet)

Sobre antropologia cultural:
-ALDRICH, Robert. ***Gays y lesbianas: vida y cultura, un legado universal***. Donostia: Nerea, 2006. (resum)
-NAVARRO, Francesc. ***Homo, toda la historia***. Vol. 5: ***Otros pueblos, otras voces***. Barcelona: Salvat, 1999. (resum)

-TIN, Louis-George. ***Diccionario Akal de la homofobia***. Madrid: Akal, 2012. (resum)

TERCERA PART: Realitats LGTBIQ en les biblioteques. (S. XXI)

-GÓMEZ-HERNÁNDEZ, José-Antonio; PÉREZ-IGLESIAS, Javier. ***Cultura LGTBI en las bibliotecas públicas españolas. Diálogo a propósito de las nuevas leyes de igualdad***. (PDF) 2017. Anuario ThinkEPI, v. 11, pp. 95-108. (text complet)

Poc després de publicar-se aquest article, les corts valencianes varen aprovar la llei valenciana de la transsexualitat.

-DOGV. ***Llei 8/2017, de 7 d'abril, de la Generalitat, integral del reconeixement del dret a la identitat i a l'expressió de gènere a la Comunitat Valenciana***. [2017/3089]. Nº 8019 / 11.04.2017. (PDF). València: Generalitat Valenciana, 2017. Disponible en la url.

Amb la habitual resposta reaccionaria de la jerarquia catòlica, com podem escoltar habitualment, contra la coeducació des de la perspectiva de gènere, com per exemple: http://cadenaser.com/emisora/2018/03/30/ser_toledo/1522407372_247119.amp.html?ssm=fb&__twitter_impression=true

Per això te que quedar clara l'argumentació:

Des de la fe religiosa, que no es pot demostrar científicamente, ells poden reivindicar la seua ignorància respecte de la ciència sexual i expressar la seua violència LGTBIfòbica, igual que nosaltres els podem denunciar pel delicte d'odi, però el que no poden fer és parlar en nom de la ciència, sense una resposta institucional que puga frenar els casos de suïcidis i violència física que encara no afecten al nostre entorn més immediat, tant a nivell escolar, com laboral, familiar i sobretot a nivell individual, el que s'anomena: LGTBIfòbia interioritzada. I que és conseqüència de la difusió de la ignorància fanàtica que uns pocs han fet en nom de la ciència, durant molt de temps amb total impunitat fins ara.

Per això cal fer complir la llei valenciana per a la igualtat de les persones LGTBI, en el cas dels llibres a les biblioteques escolars, o públiques, o universitàries. A més de recolzar el camí cap a l'educació laica, basada en la ciència, en lloc del sectarisme i el dogmatisme. Denunciar la financiació de l'educació catòlica per part del Ministeri d'educació i cultura, tant per part del PP com del PSOE.

Incloent a les bibliografies educatives les referències sobre diversitat d'orientació afectiva sexual i d'identitat i expressió de gènere.

Millorant la indexació de matèries en les biblioteques.

Fent exposicions de llibres el dia internacional contra la LGTBIfòbia: 17 del mes 5, maig (per recordar l'article 175 del codi penal alemany i el triangle rosa).

Fomentar la lectura, davant la ignorància que hi ha al voltant d'aquests temes.

En definitiva, afegint una importància que fins ara no se li ha donar a la coeducació afectiva sexual en els països on la religió continua influint en l'educació. Cal prevenir totes les violències sexistes que actualment continuen presents en la nostra societat.

També és important recuperar la nostra memòria en positiu, com en el:

Congreso: "Resistencias del sur. Usos del pasado, periferias y espacios de liberación sexual". Salón de Actos IVAM 26-28 Abril 2018. Valencia. https://docs.google.com/document/d/1uNoVMyAP8yWSLXEVVoy78LrpR_nktH7nMZigZxy3Tdc/edit

Sobre la doble moral de la jerarquia catòlica:

-Documental, 2015: **abusos sexuales en el seno de la iglesia**
https://www.youtube.com/watch?v=bWnAjdsQqSA

-Bibliografia sobre el crim d'estat de lesa humanitat**: Bebés robats**
http://bibliografiadretshumans.blogspot.com/2018/08/bebes-robats-llibre-espanya-anys-40-ref.html

-Los padres con los que el obispo Xavier Novell sueña

https://homoprotestantes.blogspot.com/2017/05/los-padres-con-los-que-el-obispo-xavier.html#.W3_huMIyWwk

-"Amarás al prójimo" 2013 https://zoowoman.website/wp/movies/amaras-al-projimo/

-Sant Anselmo

-Els llibres de la biblia